VILÁG PROLETÁRJAI, EGYESÜLJETEK!

VÖRÖS LOBOGÓ

AZ RKP ARAD MEGYEI BIZOTTSÁGA ÉS A MEGYEI NÉPTANÁCS LAPJA

XXIX. évfolyam
8640. szám
8 oldal 30 bani
Csütörtök
1973.
január 4.

Nicolae Ceauşescu elvtárs újévi beszéde a rádióban és a televízióban

Kedves elvtársak és barátaim!

Románia Szocialista Köztársaság honpolgárai!

Pár perc múlva abban a tudatban fejezzük be az 1972-es esztendőt, hogy újabb jelentős szakaszt hagytunk magunk mögött a romániai sokoldalúan fejlett szocialista társadalom építésének útján. A dolgozók az idén is kiemelkedő sikereket értek el minden tevékenységi területen. Az ipar túlszárnyalta a termelési tervet, a mezőgazdaság az ország történetében példátlan termelést realizált. Erőteljesen fellendült az ötéves terv határidő előtti teljesítéséért folyó verseny. Tovább fejlődött az oktatás, a tudomány, a művészet, a kultúra, javult az életszínvonal, emelkedett egész szocialista nemzetünk civilizációs foka.

Az idén a párt Országos Konferenciája óriási jelentőségű határozatokat fogadott el az egész ország gazdasági-társadalmi fejlesztésének meggyorsításáról, a Nagy Nemzetgyűlés pedig számos törvényt fogadott el a termelési viszonyoknak szocialista társadalmunk szervezésének további tökéletesítéséről. A napokban megünnepeltük a Köztársaság kikiáltásának, vagyis annak a korszakalkotó győzelemnek a negyedszázados évfordulóját, amely betetőzte népünknek a Román Kommunista Párt által vezetett forradalmi küzdelmét a nemzeti és társadalmi szabadságért, a hazáért és a jobb életért.

Elismeréssel szólok a dolgozók önfeláldozó és lelkes munkájáról a szocialista építés összes eredményeinek az elérésében, s ebben az ünnepélyes pillanatban a legmelegebben gratulálni kívánok új életünk hős építőinek: a munkásosztálynak, a parasztságnak, az értelmiségnek, nemzetiségi különbség nélkül az összes dolgozóknak, szabad és sorsával rendelkező egész népünknek.

Az 1973-as terv előirányozza az ipar és a mezőgazdaság erőteljes fellendítését, az egész gazdasági tevékenység minőségének és hatékonyságának fokozását a nemzeti vagyon gyarapítása, egész népünk jóléte növelése érdekében.

Mindannyian készek vagyunk a jövő évi terv példás teljesítésére. Meggyőződésem, hogy mindenki a maga munkahelyén maradéktalanul eleget tesz kötelességének, és tiszta szívből további sok sikert kívánok, kedves honfitársaim, a haza jólétének, a X. pártkongresszuson kidolgozott nagyszerű program valóra váltásának szolgálatába állított tevékenységükhöz.

Kedves elvtársak!

Románia az elmúlt esztendőben átfogó nemzetközi tevékenységet fejtett ki az enyhülés, a béke és az együttműködés jegyében. Erősödtek és fejlődtek baráti és együttműködési kapcsolataink az összes szocialista országokkal, bővültek kapcsolataink a fiatal független államokkal, kiterjedt sokoldalú együttműködésünk a többi országgal a békés egymás mellett élés szellemében.

Az idei események ismét igazolták, hogy Románia helyes politikát folytat, hogy pártunk és államunk helyesen ítéli meg a nemzetközi élet alakulását. Noha a földkerekségen még háború lángjai pusztítanak, konfliktusok és feszültségi gócok léteznek, a történelmi fejlődés fő jellemzője, hogy mind erőteljesebben érvényesül a népek béke- és egyetértési akarata. A világ haladó erői harcolnak a haladó társadalmi változásokért, az agresszió és az uralom, az erőszak és az erőszakkal való fenyegetőzés imperialista politikájának a felszámolásáért, azért, hogy a nemzeti függetlenség és szuverenitás, a teljes jogegyenlőség, a belügyekbe való be nem avatkozás és a kölcsönös előnyök elvei érvényesüljenek az államközi kapcsolatokban.

Azt kívánjuk, hogy 1973-ban újabb eredmények szülessenek a nemzetközi élet pozitív folyamataiban, az emberiség újabb és újabb problémái nyerjenek megoldást a béke szellemében, azt kívánjuk, hogy tartsák meg az európai biztonsági konferenciát, hogy történjen újabb jelentős lépés a nemzetek gyümölcsöző együttműködése útján. Az összes békeszerető népekkel együtt azt kívánjuk, hogy az új esztendő hozza meg a vietnami és az egész indokínai háború megszüntetését, a közép-keleti konfliktus felszámolását, a nemzetközi biztonság és enyhülés erősödését.

Románia azzal az elhatározással lép az új esztendőbe, hogy aktívan hozzájárul a nemzetközi légkör normalizálásához, az egyetemes béke és biztonság megteremtéséhez. Véleményünk szerint a népek együttes fellépéssel megteremthetik egy jobb, igazabb, a háborúk rémképétől mentes világ, egy olyan világ alapjait, amelyben minden nemzet szabadon fejlődhet, akadálytalanul élvezheti munkája gyümölcseit, az emberi civilizáció vívmányait.

Tisztelt elvtársak!

Azt kívánjuk, hogy 1973 hozzon újabb jelentős győzelmeket a román nép számára, a szocialista haladás, az összes dolgozók jóléte és boldogsága útján. Azt kívánjuk, hogy az új esztendőben az emberiség arasson újabb sikereket a béke és az együttműködés nemes eszményeinek a megvalósításáért folytatott küzdelemben!

Mielőtt az óra elütné a tizenkettőt, tiszta szívből és a legmelegebben egészséget és hosszú életet, boldog új esztendőt, sok elégtételt és örömöt, a legszebb kívánságok és törekvések megvalósulását kívánom önöknek, a szocialista Románia kedves honpolgárainak, munkásoknak, parasztoknak, értelmiségieknek, férfiaknak és nőknek, fiataloknak és idősebbeknek, románoknak, magyaroknak, németeknek és más nemzetiségűeknek egyaránt!

Boldog új évet, kedves elvtársak és barátaim!

Sorsunk kovácsai

A naptár az év első munkanapján, lakonikus rövidséggel közölte velünk: 1973 január 3-a van, az év harmadik napját kezdtük, hátra van még 362 nap.

Talán a naptárra kellett volna nyomatni, hogy befejeztük ötéves tervünk második esztendejét s beléptünk a harmadikba.

Háromszázhatvankét nap áll rendelkezésünkre, hogy mérnöki pontossággal megtervezett feladatainkat végrehajtsuk s versenyre kelve az idővel, magunk mögött hagyjuk az egykedvűen pergő napok homokóráját.

Képesek vagyunk erre?

Képesek vagyunk-e a X. kongresszus, az Országos Pártkonferencia határozatait megvalósítani, ötéves tervünket határidő előtt teljesíteni?

Igen! Az elmúlt esztendők tapasztalataival, nagyszerű munkasikereivel a hátunk mögött, bízunk önmagunkban. Hogyne bíznánk, ha arra gondolunk, hogy 1972-ben ipari termelésünk 21-szeresen haladta meg az 1938. évit, ha arra gondolunk, hogy az ipari össztermelés a Köztársaság negyedévszázada alatt évente átlag 12 százalékkal emelkedett?! A lendületes fejlődés igazolja: célkitűzéseink reálisak.

A közelmúlt ragyogó alkalmat adott a megtett út felmérésére. Köztársaságunk jubileumán gondolatban felsorakoztattuk vívmányainkat s mi, Arad megyeiek jogos büszkeséggel állapíthattuk meg, hogy derekasan hozzájárultunk mi is a haza felvirágoztatásához. Megyénk ipari potenciálja — amely kilencszer akkora, mint 1950-ben volt — dicséri az e tájon élő románok, magyarok, németek és más nemzetiségűek szorgalmát. De egyben kötelez bennünket, hogy emberi és anyagi lehetőségeinket a jövőben még magasabb fokon értékesítve méltóképpen járuljunk hozzá az egész ország erőfeszítéseihez.

Tizenkét nappal határidő előtt teljesítettük 1972-es tervfeladatainkat. A megyét átfogó szocialista verseny élenjárói közöt találjuk a Vagonqyár, a Szerszámgépgyár, a December 30 textilgyár, a Készruhagyár, a Faipari Kombinát munkaközösségeit. Elégedetten zárhatták az évet. Ezek a munkaközösségek és azok is, amelyeket itt nem tudtunk felsorolni, tudják: idei feladataink mozgósító jellegűek. S azt is, hogy teendőinket nemcsupán gazdasági, de egyben politikai feladatnak, pártunk belpolitikája szerves részének kell felfognunk. Az RKP KB november 20—21-i plenáris ülése dokumentumainak fényé-

VÖRÖS LOBOGÓ

(Folytatása a III. oldalon)

Éjfél előtt — éjfél után

A Teba étkezdéjében

Induláskor úgy terveztük, hogy egy óra alatt végig futjuk körutunkat. Egyből hogyan lett kettő, erről számolnak be a sorok és a képek.

Az év utolsó napján, este 10 óra körül nagyon kevesen jártak az utcán. Aki tehette, eddig már elért oda, ahol szerettei, kollégái körében szándékozott eltölteni az év utolsó óráit és köszönteni az új, jelenlegi ötéves tervünkben döntő esztendőt. A megfeszített munkában eltelt 1972-es évet búcsúztató, önfeledt szórakozás pillanatait akartuk lencsevégre kapni, tollhegyre tűzni.

★

1972 utolsó perceit gyűrte le az óramutató, amikor visszaértünk a szerkesztőség elé. Éppen idejében, hogy meghallgassuk a pártfőtitkár évzáró és új esztendőt köszöntő szavait, amelyeket az egész ország, minden hullámhosszon megkülönböztetett figyelemmel követett. Sikereinkről szóltak ezek a szavak. Azokról a sikerekről, amelyek ez évi feladatainak legbiztosabb alapját képezik. És tartalmazták a hagyományos újévi jókívánságokat: jó egészséget, eredményekben gazdag új esztendőt egész népünknek!

Megyénk dolgozói is sikeres évnek tartják 1972-őt. Szilveszter éjszakáján bebizonyították, hogy akárcsak a munkában, a szórakozásban sem ismernek tréfát.

Már a második fogás végén tartottak, amikor odaértünk. Az ünnepi díszbe öltözött teremben mintegy 260-an, a textilgyár mindkét részlegének dolgozói, legtöbben férjükkel-feleségükkel gyűltek össze, hogy a termelési évzárás után együtt örüljenek a közös sikereknek, együtt lépjenek az új feladatokat hordozó '73-ba. Ismerősökkel találkoztunk, Cristea Petru technikussal és feleségével. A férj, mint az üzemi szakszervezeti bizottság bírójának tagja, az est sikeres megszervezését irányította, a feleség — rövid pihenőkkel — tombolajegyeket tartalmazó dobozzal szaladgált. A minőségellenőrök asztalához telepszünk pár percre. Röptében jegyzünk le néhány nevet. A 2-es részlegről Matea Mihai fonodai technológus és Marton Andrei, a főgépész szolgálat legrégibb munkása, minőségellenőr, feleségével, Agripinával és lányával Vioricával jött el. Ennél az asztalnál foglalnak helyet Pecican Ludovic főgépész, Grecu Ştefan mester és Helmer Gheorghina csoportvezető is. Az 1-es részleg sok-sok itt szórakozó dolgozója közül a Lateş és Schriffert családot említjük meg. Megszólal közben a 2-es részleg tűzoltóiból alakult zenekar. Asztaltársaink vig táncra perdülnek. A város két távoli pontján található két üzemrész

KISS KÁROLY

(Folytatása az V. oldalon)

LAPUNK TARTALMÁBÓL

— Kőbe, fémbe vésett alkotás (II. oldal)
— Az első munkanapon (III. oldal)
— Az aradi munkásmozgalom történetének dokumentumaiból IV. oldal

Petre Borilă

A Román Kommunista Párt Központi Bizottsága, Románia Szocialista Köztársaság Államtanácsa és Minisztertanácsa részéről

A Román Kommunista Párt Központi Bizottsága, Románia Szocialista Köztársaság Államtanácsa és Minisztertanácsa mély fájdalommal tudatja, hogy hosszas és súlyos szenvedés után, 1973. január 2-án elhunyt Petre Borilă elvtárs, a forradalmi munkásmozgalom régi harcosa, pártunk és államunk jeles aktivistája, a szocializmus ügyéért, a haza erősítéséért és felvirágoztatásáért folytatott küzdelem odaadó harcosa.

A ROMÁN KOMMUNISTA PÁRT KÖZPONTI BIZOTTSÁGA

ROMÁNIA SZOCIALISTA KÖZTÁRSASÁG ÁLLAMTANÁCSA

ROMÁNIA SZOCIALISTA KÖZTÁRSASÁG MINISZTERTANÁCSA

★ ☆ ★

A temetés megszervezésére alakult bizottság közli:

Petre Borilă elvtárs holttestét a Nagy Nemzetgyűlés székházában ravatalozzák fel.

A nagyközönség csütörtökön 9 és 14 óra között vehet búcsút az elhunyttól.

A gyászgyűlésre ugyanaznap 14 órakor a Nagy Nemzetgyűlés Palotájában kerül sor, a temetés 15.30 óra körül A Nép és a Haza Szabadságáért, a Szocializmusért Vívott Harc Emlékművénél lesz.

KÖBE, FÉMBE VÉSETT ALKOTÁS

Bucureşti — a szocialista iparosítás röppályáján

Hajnalban száz- és százezrek özönlik el a fővárosi nagy sugárutakat. Sietős léptekkel igyekeznek a négy égtáj felé, a hatalmas várost övként körülölelő üzemekbe és gyárakba. De sem a sietős gyalogosok, sem a gyári szirénák, sem a zsúfolt villamosok, trolibuszok és autóbuszok nem tudják érzékeltetni a bucureşti-i ipar reális dimenzióit: mert Bucureşti nemcsak az ország fővárosa, hanem legfontosabb gazdasági és kulturális központja is. Szerencsére a riporternek tucatnyi érv van a kezében. Felkéri az olvasót, segédjön útitársául. Induljunk együtt fővárosi barangolásra!

Először Berceni-t keressük fel. A hatalmas városrész kerek egy évtizede állja a bulldózer, a talajgyalu, az építők ostromát. Többezer lakást magába foglaló városka épült itt. Ide telepítették az ország legnagyobb iparvállalatát is, a Nehézgépgyárat. Nem kevesebb mint 120 hektáron terül el, méretei példátlanok. Egyetlen üzemcsarnok területe 60 000 négyzetméter. A 330 megawattos, 2 500 tonnás turbógenerátor a 80 tonnás kovácsolt alkatrészek mellett az ember törpének tűnik. Pedig talán itt a legnagyobb: ő irányítja a termelést, legyen esztergályos, dicspécser vagy operatőr az elektronikus vezérlőtábla előtt.

Lépjünk egy nagyot képzeletben, keressük fel a Szerszámgép- és Aggregátgyárat. Mennyi idős? Mindössze 10 esztendős. Mekkora? Közepes nagyságú. De ne ítéljünk sem az életkorából, sem a kiterjedéséből. A teljesítmény a mérce. 1965-ben, mindössze 3 esztendővel üzembe helyezése után már összesen 7 163 szerszámgépet állított elő, 1970-ben 14 138 komplex gépet és felszerelést, s ennek 45 százalékát több mint 40 országba exportálta.

Milyen gépek készülnek itt? Szerszámgépek és aggregátok, ahogyan a gyár neve is mutatja. Vagyis 2 500 milliméteres karusszel-esztergák, marógépek, csiszológépek, különböző berendezések; az AFL—150 -004 jelzésű üregelő és marógép hallatlanul precíz szerszámgép, az AFL—150 —003 jelzésű komplex aggregát egyszerre két munkadarabot dolgoz meg. A 100 milliméteres és 350 milliméteres csiszológép, az 1 250 milliméteres, numerikus vezérlésű karusszel-eszterga a legújabb gyártmányok közé tartozik. Az utóbbit a Köztársaság kikiáltásának negyedszázados évfordulójára valósították meg az alkotók.

A fiatal, de máris hírneves vállalat tőszomszédjában terül el a közismert 23 August üzem. A tavaly ünnepelte félszázados évfordulóját. Úgy hisszük, nem kell közelebbről bemutatnunk az olvasónak. Az itt készülő kazánok, hidraulikus prések, cementvonalak, kemencék, daruk, hengersorok, 250—1 250 lóerős Diesel-hidraulikus mozdonyok (kilenc változat), Diesel-hajómotorok egész sora, fúróberendezések, vegyipari kompresszorok országszerte, majd minden iparvállalatban fellelhetők. Nem hivatalosan az ország „főgépészének" nevezik, s joggal, mert az elnevezés nyilvánvaló realitást takar.

Ugyanitt van a Titan negyedben már a nevével is jelképesen ható Republica vállalat. Az ország iparosításának egyik pillére volt és marad. Utóbb hatalmas csőgyárak épültek más városokban is, de a bucureşti-i gyár hírnevéből mitsem vesztett. Ellenkezőleg! Nemrégiben két új hengersort szereltek fel, s a vállalat megkezdte rozsdamentes acélcsövek előállítását.

Berceni-ből a Titan negyed felé tartva a Bucureşti-Sud fűtőerőmű mellett visz el az utunk. A főváros legnagyobb villamos- és hőenergiatermelő központja. Körülötte üvegégbolt alatt paradicsom érik tél derekán is. Itt vannak a főváros legnagyobb melegházai.

Barangolásunk következő állomása az északi városrész, a Floreasca negyed. Az „ipari intelligencia" készül az itteni Automatica gyárban és az Automatizálási Elemek gyárában. Az előbbi már 12 esztendős, az iparág úttörői közé tartozik. Automata vezérlőberendezéseket szállít a karusszel-esztergákhoz, portálmarókhoz, sajtolókhoz, szövőgépekhez, kartológépekhez. Országszerte nagy érdeklődést keltett legújabb gyártmánya, a vállalati, múzeumi stb, teljesen tranzisztorizált riasztóberendezés.

Az Automatizálási Elemek Gyára sárga és kék mozaikfalaival már messziről felkeltik az érkező érdeklődését. De még érdekesebbek az üzemcsarnokok belülről. Működik a klímaberendezés, a mennyezetet hangelnyelő lapok borítják, a gépek rezgéscsillapító alapon állnak. Automatizálási készülékek, irodai számítógépek, közepes kapacitású elektronikus számítógépek, ordinátorok, elektronikus regisztrálók, programozó készülékek, hőkicserélő készülékek, integráló és négyzetgyökvonó gépek stb. készülnek itt.

A továbbiakban felkeressük a Griviţa Roşie üzemet, az egykori munkásmozgalom régi fellegvárát. Jó hat évtizeden át mozdonyokat, teherkocsikat javítottak itt. 1961 óta vegyipari és kőolajipari berendezéseket gyártanak. Nem vállalkozhatunk a gyártmányjegyzék ismertetésére, csupán annyit mondunk el, hogy a Griviţa Roşie a köztársasági évforduló tiszteletére megkezdte az első berendezések leszállítását a piteşti-i petrokémiai üzemcsoport második pirolizáló üzeméhez.

A Griviţáról átmegyünk a város másik felében lévő Vulcan üzemhez. Az 1904-ben épült üzem ma 1035 tonnás kazánokat gyárt a nagy hőerőművek számára és kőolajipari, kohászati, energetikai gépeket. Egyetlen év alatt a Vulcan 75 új nagyipari létesítmény felszerelésében vett részt.

S most, hogy a kört bezárjuk, látogassunk el a főváros új iparnegyedébe, a Militari negyedbe. Itt egészségügyi, felszerelésgyár, bútorgyár, tejtermékgyár stb. sorakozik szinte egymás mellett. Meg kell említenünk még a Dudeşti ipartelepet is. Ezt az évi 115 000 tonna kapacitású hatalmas üveggyár uralja. Ez az egyetlen gyár annyit termel, mint 1966-ban az ország valamennyi üveggyára együttvéve.

A Semănătoarea üzem sok ezer kombájn, és számtalan más mezőgazdasági gép előállítója, az Autobuzul, a Szivattyúgyár, a hatalmas konfekció- és kötöttárugyár, a Timpuri Noi üzem, a Danubiana üzem, az Electronica gyár, a számos textil- és élelmiszergyár, meg élelmiszergyár mindegyike megérdemelné a részletes ismertetést, de ettől most eltekintünk, s megpróbáljuk néhány átfogó statisztikai adattal is szemléltetni a főváros ipari életét. A nagy beruházások eredményeként az ország összipari termelésének 17 százalékát a főváros állítja elő. A globális ipari termelés az 1950. évihez viszonyítva ma 14,6-szer nagyobb, a munkatermelékenység pedig azóta több mint ötször nagyobb. Az ország gépipari és fémfeldolgozó ipari termelésének 25,4 százalékát, az elektrotechnikai termelés több mint 38 százalékát, a vegyipari termelés 20,2 százalékát, a textilipar termelésének több mint 27 százalékát és a konfekcióipar termelésének csaknem egynegyedét a főváros adja.

E pár adatból is látszik, milyen nagy a fővárosi vállalatok hozzájárulása a pártfeladatok teljesítéséhez, milyen óriási arányban vesznek részt a fővárosi dolgozók a sokoldalúan fejlett szocialista társadalom megépítésében. A fentiekhez még csak azt tehetjük hozzá, hogy az Országos Pártkonferencia alkalmával a főváros volt az, amely versenyre hívta ki az összes munkaközösségeket az ötéves terv határidő előtti teljesítéséért. A verseny az egész országra kiterjed, s máris szép eredményei vannak. A fővárosi vállalatok például 19 nappal határidő előtt teljesítették 1972-es terveiket.

A főváros ipara tehát, akárcsak egész nemzetgazdaságunk, amelynek szerves része, dinamikusan fejlődik, emelkedik felfelé a haladás mind magasabb fokaira.

ST. FLORICEL

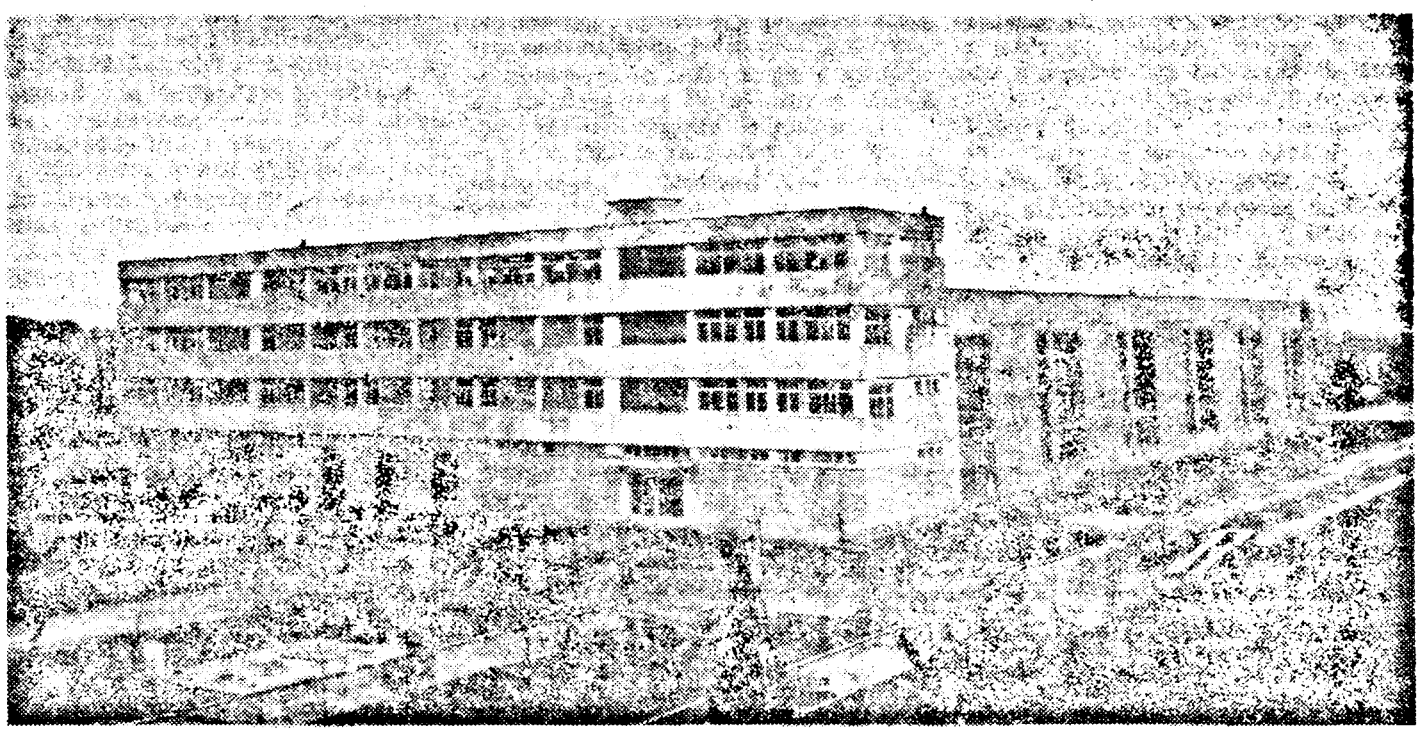

A Birlad-i golyóscsapágy-gyár új öntödéjének épülete.

Constanţa — víz és föld között

Két óriási kőgát, két öt kilométernél is hosszabb óriási karként 523 hektárnyi tengert ölel körül. Évente több mint 2000 hajó vet horgonyt itt, hogy partra tegye rakományát, illetve újabbat vegyen fel.

Naphosszat el tudnám nézni a rakodó hajókat. Hatalmas futódaruk, óriás portáldaruk tehergépkocsikat és traktorokat, esztergapadokat és fúróberendezéseket, alumíniumot, Diesel-hidraulikus mozdonyokat és csapágyakat, gyógyszereket és szőnyegeket, cementet és vegyi cikkeket, számtalan más árut emelnek be a hajók gyomrába. A Szovjetunióba, Bulgáriába, Tanzániába Hollandiába, Brazíliába, Angliába, Olaszországba, Argentínába, Franciaországba az USA-ba és jónéhány más országba indulnak innen a román áruk. De a daruk ugyanolyan gyakran ellenkező irányba is fordulnak; ércet, gyapotot, citrusféléket, gépeket és berendezéseket és más importcikkeket raknak partra. Számtalan külföldi árucikk érkezik a constanţai kikötőbe tucatnyi országból. A kétirányú áruforgalom, a kereskedelmi cserék egész nagyszerűségében és sokrétűségében talán itt mutatkozik a legkézzelfoghatóbban.

A kikötői sürgés-forgás egy pillanatra sem szünetel, s ez természetes is, hiszen a lendületesen fejlődő szocialista gazdaság módot nyújt a kereskedelmi cserék erőteljes bővítésére is Constanţa, az ország legnagyobb kikötője szélesre tárt kapu a nagyvilág felé.

De térjünk vissza gondolatban az ősi Tomis nagyszabású fejlődésének kezdeteihez. Az új kikötő építése — a román tudomány és gazdaság erejének egyik tanúbizonysága — nyolc esztendővel ezelőtt kezdődött.

1964 decemberében a dobrogeai kőbányákból és betonelemgyárakból hatalmas tehergépkocsik hosszú sora indult a kikötő felé. Csaknem hat esztendőn át nem kevesebb mint 70 000 millió tonna betonelemet és követ raktak néhány méterre a víz alá, a gát alapjaiba. E hatalmas mennyiséggel kétszer olyan hosszú vonalat lehetett megrakni, mint országhatáraink összhossza. Teraszosítással és kotrási munkákkal lépésről lépésre 269 hektárnyi területet nyernek rakpartok, raktárak, vasutak, bekötőutak stb. építéséhez. Lassan kialakult az óriási kikötőmedence, ahol az elemek haragjától védve tucatnyi hajó rakodhat. A kikötő korszerűsítése egyszerre több fronton folyik. A második és a harmadik fejlesztési szakaszban rakpartokat, raktárakat, úthálózatokat építenek ki, korszerű berendezéseket szerelnek fel. Ma, nyolc esztendő után a kikötőmedence háromszor akkora, mint 1964-ben. Rakpartjainak összterülete nem kevesebb mint 400 000 négyzetméter.

Az új rakpartokon 73 portáldaru, két hatalmas ércrakodó berendezés stb. működik. A constanţai kikötő kapacitása a két fejlesztési szakasz során évi több mint tízmillió tonnára növekedett. De a fejlesztési munkák folytatódnak. Az összesen 75 rakpartot magában foglaló kikötői komplexum 80 000 tonnás hajókat is befogadhat majd, a forgalmi kapacitás évi 51 millió tonnára emelkedik. A fejlesztés természetesen „menetközben" folyik.

A constanţai kikötő éjszaka is nappali fényben úszik. Az óriásdaruk szünetelenül működnek, szinte ösztönzik az építőket, folytassák lendületesen a munkát, hogy tengeri kikötőnk a Fekete-tenger egyik legnagyobb kikötőjévé fejlődhessen.

C. ZLAVOG

Ó- ÉS ÚJÉV MEZSGYÉJÉN

Nyitott kapuk

Újévre virradtunk.

A város, az átvirrasztott éjszaka ködmorában úszik.

Pihen az üllő, a kalapács, a traktorok sem hasítják a fekete földet.

Valahol a város szélén sorkig tárulnak a kapuk. Mintha nem is pirosbetűs nap volna, hanem egyszerű hétköznap. Igaz, a hétköznapok is lehetnek pirosbetűsek, sőt, azok csak igazán pirosbetűsek, hiszen munkánk, sikereink teszik azzá... De e hét hétfőjének reggelén, amikor újévre virradtunk, a Sera mezőgazdasági állami vállalat kapui sorkig nyíltak. Megszokott hétköznapi kép. Lányok, asszonyok százai tünnek el az üvegpalota ajtajában. Kinn reked a szilveszteri hangulat, a hűvös január elsejei reggel. Bent igazi munka folyik. Nincs megállás. Igaz az a megállapítás, hogy a mezőgazdaságban nincs ünnep, vasárnap. De ez nemcsak a mezőgazdaságra vonatkozik. Kollégám az előbb arról beszélt, hogy az év első órájában olyan embereket keresett fel, akik „poszton" álltak. A Sera dolgozói is poszton álltak, munkával ünnepeltek. Mert itt is épp oly fontos a folyamatosság, az ütem, a pontosság, mint mondjuk a vasútnál. Ez is nagyüzem, mezőgazdasági nagyüzem.

Háromszázhatvan lány, asszony szorgoskodott az üvegtetők alatt. Ők munkával búcsúztatták az óévet munkával köszöntötték az újat is. Sokezer palántát ültettek ki azon a napon, amikor más pihent. Şimandan Irimie, a Sera mezőgazdasági állami vállalat igazgatója elmondta, hogy mivel az ünnepnapokon is dolgoztak, e hét végére, határidő előtt, befejezik a 48 hektár palánta kiültetését. Íme a Sera dolgozóinak ez évi első munkasikere.

— Hogyan telt január elseje? — kérdezzük a munkásokat, vezetőket.

Semmi rendkívüli nem történt. Azaz, hogy igen. Az, hogy jól kezdték az új évet, az, hogy kiűnő eredmények születtek. S ebben csak az a rendkívüli, hogy ünnepnapon is dolgoztak. Egy újabb téglát tettek ahhoz az épitményhez, amelyet valamennyien, az egész ország, a Román Kommunista Párt vezetésével emelünk: a sokoldalúan fejlett szocialista társadalom épületéhez.

Hallgatom az embereket, az egyszerű kétkezi munkásokat, Zsidai Katalint, Ciobanu Mariat, Bernáth Máriát, Kató Katalint, Messer Máriát, a technikusokat, Hermle Erzsébetet, Leucuta Ioant, a mérnököket, Gáll Györgyöt, Plapsa Aurelt, Amza Mariat és a többieket, akiknek hangjából egyazon elhatározás csendült ki, hogy jól kezdve az évet s még jobban folytatva, határidő előtt teljesítsék az ötéves tervet.

Újévre virradtunk. **(—ács)**

Az első munkanapon

— Hogy teljes-e a létszám? — kérdezett vissza Stanaiov Gheorghe, az IAMMBA vállalat 1-es részlegének főmestere, majd nyomban rávágta: — Két emberrel több jelentkezett, mint amennyire számítottunk. Az történt ugyanis — magyarázta — hogy egyik-másik dolgozó betegszabadságon volt, de az első munkanapon megjelent. Így tehát teljes létszámmal és lendülettel kezdhettük meg az idei termelőmunkát.

Délelőtt tíz óra. Éppen uzsonnaszünetet tartanak a vállalatban. A főmester is falatozik, miközben készségesen válaszol kérdéseimre.

— Az elmúlt évi tervet hét nappal határidő előtt teljesítettük — jelenti ki, majd hozzáfűzi: — Nem csak az embereket mozgósítottuk a munkában való részvételre, hanem biztosítottuk a műszaki feltételeket is. A szabászati és előkészítő üzemosztályon mintegy öt napos előrehaladási közt létesítettünk. Így módon vált lehetővé, hogy már az első munkanap reggelén minden termelő részlegen fennakadás nélkül bontakozzon ki a termelés.

Letelt a negyedórai uzsonnaszünet. Az emberek ismét elfoglalták helyüket a gépeknél, munkapadoknál. A szabászati és előkészítő műhelyben ott láttuk Sîrban Emanoil gépbeállítót, amint az egyik készülék mellett szorgoskodott. Kissé arrébb Stoian Barbara és Kilburg József présmunkások a tőlük megszokott ütemben dolgoznak. Amott, a nikkelezőknél Fărcuţe Pavel, Püspök Moise, Baróti Mária és a többiek „fürdésre" készítik elő a bútor- és épületvasalásokat, hogy aztán csillogó fényesen kerüljenek újabb megmunkálásra.

A szereldében már késztermékek sorakoznak. Petric Maria, Magdău Vasile, Schaberger Katalin és a többi ügyes szerelő keze nyomán testet ölt a termék: a bútor- és épületvasalás. Innen a csomagolókhoz kerül, ahol Costea Persida, Rusu Maria és munkatársai szorgoskodnak...

Az IAMMBA vállalatban

Egyszóval: teljes ütemben, ütemesen bontakozik ki a termelés már az első munkanapon a vállalatban. Kisérőmtól, Stanaiov Gheorghe főmestertől meg is kérdezem:

— Milyen értékű termék kerül ma a készáru raktárba?

A főmester kissé elgondolkozik, majd ezt válaszolja:

— Talán mintegy 250 000 lej értékű.

— És szállítanak is a megrendelőknek?

— Valószínű, de erről pontos felvilágosítást a raktárfőnök nyújthat.

Megköszönöm a tájékoztatást, és a készáru raktár felé tartok...

Régi ismerősként üdvözöljük egymást Tóth Istvánnal, a készáru raktár főnökével, aki éppen a beérkezett termékekről szóló jegyzéket ellenőrizte.

— Lesz-e szállítás ma? — érdeklődöm.

— De mennyire! Itt is van már a fővárosi megrendelőnk tehergépkocsija — mondja, majd tovább viszi a szót: — Ez már pénzt jelent vállalatunknak, az első pénzt az új esztendőben.

— Milyen értékről van szó? — kérdem.

— Több mint 200 000 lejről.

Szép kezdet ez az IAMMBA vállalatban, nagyszerű indulás. Ütemes termeléssel és készáru szállításával kezdték az évet.

Kívánjuk, hogy ilyen legyen a folytatás is...

HEGEDÜS ISTVÁN

Cukor, de ... nem a télifára

Először a reggeli, mély csend figyelmeztet, hogy ünnepnap van. Azután a munkássziló ablakán kiszűrődő énekszó: Multi ani trăiască! Az év első reggelén szikrázó napfény fürdeti a tájat, a Maroson jégtáblák úszkálnak.

Mintha az üzemépület is csendesebb lenne, mint máskor. Peding belül nem szünetel a munka. Ezt jelzi a tető szellőző nyílásain, az ablakokon kitóduló gőz.

A gyárudvaron alig látni embert. Négy cukorrépával megrakott vagon vesztegel, a vízágyú az egyikből az üzemépületbe vezető csatorna szájába „tereli" a répát. Távolabb a kirakodó csatornák magas „répahegyei" körül teljes a mozdulatlanság.

Az üzemcsarnok belsejében mozgás uralkodik. Verejték csillog a munkások meztelen felső testén és a nők hajában a szilveszteri bodorítás egyre jobban kisimul. A főzőkazánokban sürüsödik a „lé". Ünnep van, de itt szorgos munkával tisztelegnek neki.

A szolgálatos mérnököt, Stanciu Ioant a laboratóriumban találjuk. Termelési naplójából kimásolunk néhány lényegesebb mozzanatot: 1973 első reggelén a gyártási idény 129-ik napjára virradtak, a répa cukortartalma 14,02 százalék, naponta több mint 1 000 tonnát dolgoznak fel, a gyártási idény befejezését február végére tervezik. Közben szemlanúi vagyunk a laboránsnők sürgés-forgásának, akik állandóan mérik és jegyzik a termelés „pulzusát". A két egymást követő esztendő váltásának órái, napjai a Cukorgyárban semmit sem változtattak lüktetésén.

F. G.

Sorsunk kovácsai

(Folytatás az 1. oldalról)

ben az 1973-as év ötéves tervünk döntő esztendeje. Emelnünk kell munkánk hatékonyságát. Az eddigieknél is nagyobb hangsúlyt kell fektetnünk a minőség, a termelési struktúra modernizálása, a takarékosság és a gazdaszellem kialakítására. Sokat várunk a megyét átfogó kezdeményezéstől, amely dolgozóinkat arra hívta fel, legyenek jó tulajdonosok, jó gazdák és jó termelők. A felhívásnak mindennapi munkánkban kell testet öltenie és abban, hogy megemeljük az önmagunk iránti igényesség mércéjét.

Az évből még hátra van 361 nap.

Már az első munkanaptól kezdve meg kell teremtenünk a gazdasági termelő tevékenység és a politikai munka természetes szimbiózisát, ütemesen magas fokú igényességgel dolgozva, kell hogy megteremtsük az ötéves terv határidő előtti teljesítésének feltételeit, végrehajtsuk napi feladatait. Munkánk minőségétől, önfeláldozásunktól függ egész népünk boldogsága. Akár országos terveink merész arányaira, akár e tervek Arad megyei tükörképére — a 200 iskolateremre, a 9200 új lakásra, az 1 500 új bölcsődei férőhelyre — gondolunk egy pillanatig sem szabad szem elől téveszteniink: két dolgos kezünkbe van letéve a magunk s a mások sorsa.

Szilveszter éjszakája, újesztendő hajnala

Az óra szerint 1973 január elseje, éjjel 1 óra 30 perc. Az utcák csendesek, a házak kivilágított ablakokkal leselkednek a vásosra. Zenefoszlányokat, színes papírszeleteket hoz a hideg szél. A függönyök mögött táncoló árnyak.

Ünnep.

De nem mindenütt. A villamos erőmű hütő tornyából égnek szálló pára, a kazánok forróságáról, pergő turbinákról árulkodik. Bekopogok a vaskapun.

— Boldog új évet!

— Boldog új évet — köszönnek vissza, de azért jól megnéznek a kémlelő lyukon. Megforgatják az igazolványomat, aztán beeresztenek s én ott vagyok a sürgősségi csoport főhadiszállásán. A falon a város térképe, az asztalon telefonok. Mişcoi Gheorghe diszpécser és Tutuneanu Gheorghe mérnök ünneplő ruhában jöttek szolgálatba. De Miloş Gheorghe éjjeliőr és Urs Gheorghe tűzoltó egyenruhában vannak. Egy darabig azon derülünk, hogy a jelenlévők mindegyike a György névre hallgat. Aztán a szolgálatról beszélünk.

— Úgy látszik, sikerült jól rendbe rakni a hálózatot, mert mostanig még senki sem hívott minket.

Ennek mindenki örülhet, hiszen képzeljék csak el, mi lenne egy szilveszteri mulatságból villany nélkül. Az év utolsó napján kilenc esetben szállnak ki a karbantartók a helyszínre. Még néhány szót váltok s megyek tovább.

Az állomáson is nagy a csend. A vesztegző személyvonaton csak itt-ott bóbiskol egy egy álmos utas. A vasútasok azonban teljes létszámban dolgoznak. Az egyik pénztárfülkében Crăciun Virginia várja a szolgálat végét. Telefonon köszöntötték egymást férjével, aki Pankotán állomásfőnök. — Ilyen a vasútas élet — vonja meg a vállát a fiatalasszony, — jövőre talán otthon ünnepelünk.

A HC 172 vezetőfülkéjében Bozgan Teodor mozdonyvezető csak legyint, amikor sajnálkozunk a szolgálat szeszélyei miatt. — Nem az első eset, hogy Crişan Iacob segédgépész meg én itt ünnepelünk a Dieselen.

Még néhány szó és az Arad—gurahonci személyvonat, pontosan 2 óra 34 perckor kigördül az állomásról. Menetrend szerint.

— Hova megyünk — kérdi a taxi sofőr. mondjam csak... kissé túl jókedvűek s ebből néha baj lesz. Nézzen csak oda, — int a szemével Tomoioagă Nicolae.

A színház épülete mellett egy 1100-as Dacia áll igen siralmas állapotban.

— Az imént szaladt neki egy oszlopnak, — magyarázza a taxisofőr. A vezetője ittas volt. Hát nagyon kell vigyáznom nekem is.

A baleset ötletet sugall, gyerünk a milicíára. Amikor a taxi fékez, mellőlünk indul el a járőr gépkocsija. Odabent az épületben Cioloş Ioan, Tar Nicolae és Traiconi Gheorghe századosok teljesítenek szolgálatot s kissé meglepődnek a látogatás szokatlan időpontján. A kölcsönös „boldog új évet" után csakhamar megoldódik a hangulat.

— Hát rólunk nincs mit írnia — szabadkozik régi ismerősünk, Tar százados. — Ez az éjszaka is olyan, mint bármelyik másik. Egyébként nem panaszkodhatunk. Aránylag csendes éjszakánk van. A járőr kocsi a városban cirkál. Telefonriasztás nem érkezett, úgy látszik, senki sem akart ballábbal lépni az új esztendőbe.

— Bár így lenne egész évben — tettem hozzá.

1973 január elseje, hajnali 3 óra.

A néptelen utcákon halk zeneszó hallatszik. Mindenki jól szórakozik, hisz nem bontották asztalt még sehol. A járdán színes papírszalagok. Javában áll a bál, az ünnep.

De nem mindenütt.

Vannak, akik nem ünnepelnek vagy mondjuk így: munkával ünnepelnek. A villanytelep vezérlőasztala mellett, a Diesel-mozdony vezetőfülkéjében, a volán mögött, a feketén csillogó telefonkészülékek csengetését várva emberek dolgoznak ma éjjel, csak úgy mint bármely hétköznapon, hogy ragyogjon a villanyfény, hogy száguldjanak a vonatszerelvények, hogy taxihoz jussan az utas...

Hogy zavartalan legyen mindnyájunk ünnepe.

TOKAY GYÖRGY

Értékes helyi kiadvány

Az aradi munkásmozgalom történetének dokumentumaiból (1918-1944)

1972 decemberének utolsó napjaiban értékes kiadvány hagyta el az aradi nyomdát. Mint arról már sok olvasónk tudomást szerzett, az RKP Arad megyei bizottságának gondozásában megjelent kötetről van szó, mely az Arad vidéki munkásmozgalom történetéből közöl dokumentumokat. A kötet Glück Jenő és Roz Alexandru aradi történészek munkája, akik az Állami Levéltár aradi fiókjának munkatársaival, Caciora Andreijal és Mircea Timbussal együttműködve 422 nagy jelentőségű dokumentumot közölnek. Ezzel a kutatók és a széles olvasóközönség számos olyan történelmi forrással ismerkedhet meg, amelyek az ország különböző levéltáraiban találhatók, s amelyek az aradi munkásmozgalommal kapcsolatosak.

Amint arra Andrei Cervencovici elvtárs az RKP KB tagja, a megyei pártbizottság első titkára előszavában rámutat, a kötet gazdag anyaga révén hű képet nyújt az 1918—1944 évek közötti aradi munkásmozgalom komplexitásáról s ezzel hozzájárul a romániai munkásosztály harci tradicióiról kialakult képünk gazdagodásához, kibővíti hazánk és pártunk történetének kutatási és tudományos tájékoztatási területét.

Az olvasó a kötet 400 oldalát áttanulmányozva átfogó képet nyerhet az Arad megyei forradalmi mozgalomról s bizonyosságot kap arról — nagyrészt kiadatlan dokumentumok alapján—, hogy a munkásság aradi osztaga jelen volt és hozzájárult a román proletariátus összes nagy akcióihoz. Mint az a közölt szövegekből, fényképekből kiderül, az aradi szocialisták jelen voltak a gyulafehérvári nagygyűlésen, részt vettek a szocialista párt kongreszusain és konferenciáin. Különleges figyelmet érdemelnek az olvasók részéről azok a dokumentumok, amelyek azt bizonyítják, hogy az aradi küldöttek részt vettek az 1921 májusi kongresszuson amikor a szocialista párt Román Kommunista Párttá alakult. A kötet ugyanakkor rámutat arra is, hogy az aradi munkásság az ország proletariátusával együtt részt vett az 1918—1921-es, 1929—1933-as, 1936-os nagy osztálycsatákban, a királyi diktatúra, a fasiszta katonai diktatúra, a szovjetellenes háború elleni harcban.

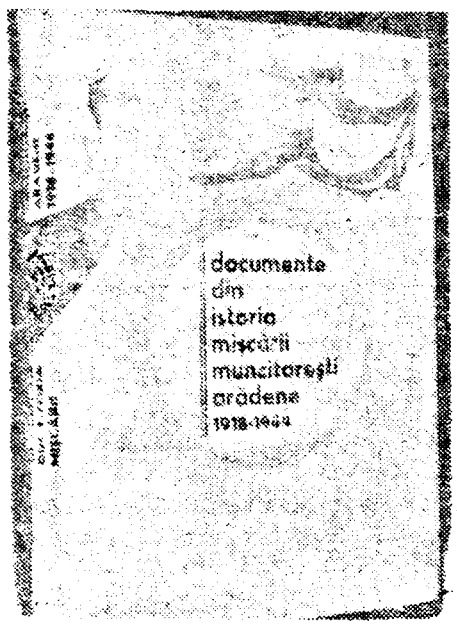

Nagy teret szentelnek a szerzők az aradi néptömegek hozzájárulásának az 1944 augusztusi fegyveres felkeléshez, melyet a Román Kommunista Párt vezetett és szervezett. Azok a dokumentumok, melyek hazánk történelmének e sorsforduló pillanatával kapcsolatosak, még jobban meggyőzik az olvasót arról, hogy Arad a román nép harcának egyik jelentős központja volt, annak a harcnak egyik központja, mely a fasiszta iga lerázásáért, a hitlerista csapatok országunkból való kiüzéséért folyt.

A szerzők egyik külön érdeme, hogy nem szorítkoztak csupán helyi dokumentumokra. Kutatásaikat kiterjesztették a legfontosabb országos levéltárakra, beleértve az RKP KB levéltárát is, számos újság és publikáció kollekcióit lapozták át, hogy különleges értékű dokumentumokat hozzanak nyilvánosságra.

A kötet, melynek megjelenését üdvözöljük, véleményünk szerint kiinduló pontja lehet egy aradi munkásmozgalomról kiadandó nagy monográfiának. A könyv gondolatokat fakaszt, felidézi a Román Kommunista Párt, munkásosztályunk dicsőséges harci útját. E hősi harccal megismerkedve, benne újabb buzdításokat kapunk jelen és jövő tetteink számára, azért, hogy méltó követői legyünk hős elődeinknek.

BONTA CRĂCIUN

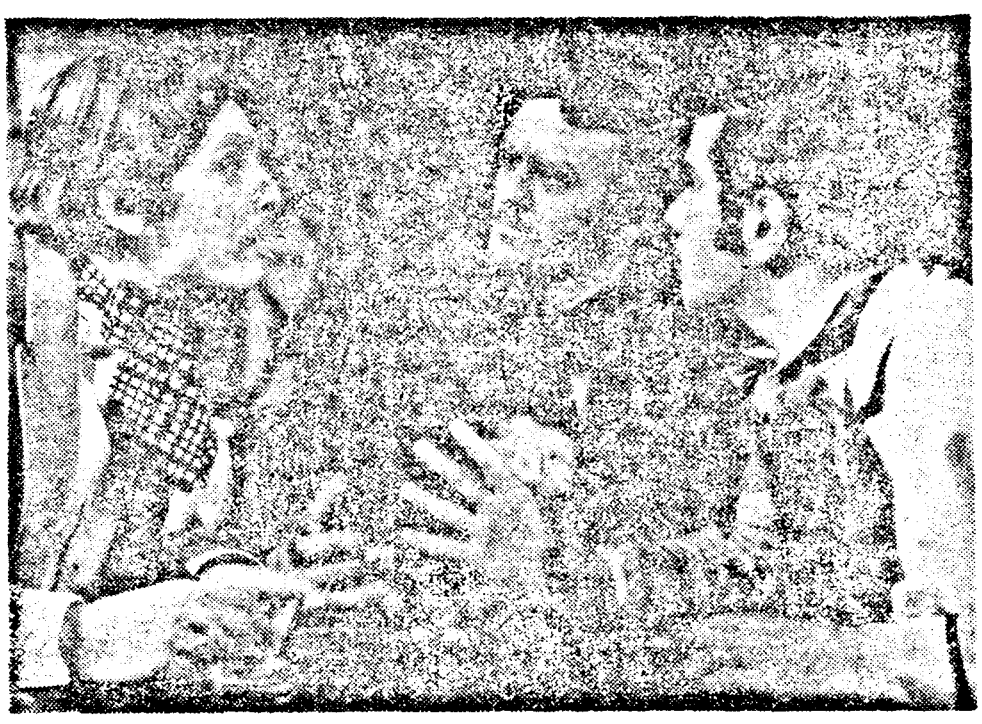

A kép az elmúlt év végén készült a marosvásárhelyi színészképző főiskola végzős növendékeinek Caragiale-bemutatójáról. Az Elveszett levél előadásának érdekessége volt, hogy bővelkedett a nagyon jó epizód-alakításokban. „NEMES KÁLMÁN (a szerk. megj.: képünk baloldalán látható az aradi fiatalember!) Farfuridiként érett színészi teljesítményt nyújt: a fiatal színész kellemes meglepetést keltett" — írja a Vörös Zászló színházkritikusa.

A szerkesztő üzenetei

CZ. A., ARAD. Verseit elolvastam. Valóban — nem időhiány vagy más okból, a leghelyesebb, hogyha a Tóth Árpád irodalmi kör vezetőségének mutatja be őket. Mivel Ön erre felhatalmazott, továbbítom a kör elnökének. Verseit ezentúl is hozzájuk küldje s csak azokat a laphoz, amelyeket közlésre alkalmasnak tartanak. (Címük: ZNOROVSZKY ATTILA, a Tóth Árpád irodalmi kör elnöke, Casa de cultură a municipiului, Arad, Dorobanților 37—39.)

P. J. ARAD. A Helyi hagyományok sorozat immár öt esztendeje jelenik meg. Ha rendszeresen kivágta az újságból és összegyűjtötte a közleményeket, kötetnyi anyaga van már belőle. Ez terjedelem szempontjából is figyelemre méltó. Az újság azonban a rövid publicisztikai műfajokra, az információkra rendezkedett be. Terjedelmesebb tanulmány folyóiratokban jelenik meg. Szíves figyelmébe ajánljuk a Korunk, Utunk, Contemporarul, România literară, Igaz Szó hasábjain megjelenő tanulmányokat. Rendelje meg ezeket a folyóiratokat s meglátja, mennyi hosszabb esszében és tanulmányban gyönyörködhet.

M. F., ARAD. Kéziratot nem őrzünk meg és nem küldünk visszal Ezért, sajnáljuk, de nem teljesíthetjük kívánságát. Azt írja: „Nem vagyok költő, és nincs is szándékomban hivatalos (ti. hivatásos) költővé válni". Egyetértünk Önnel.

K. A. ARAD. „A művészek a hibásak, mert mindig valami újra törekszenek..." Amikor a táj szépségét megcsodáljuk, sosem kételkedünk, sosem türelmetlenkedünk, hogy milyen furcsa alakzatokat teremt a cseppkőbarlang a tengerparti szikla, az Omul csúcsán a szél és homok kivájta kő. A természet műhelyében minden bocsánatos bűn. Csak az embert, a művészt érheti vád, hogy „újat akar", hogy „feltűnési viszketegségben szenved"! A művészet szeret előre futni, vállalva a veszélyt, hogy a poroszkáló nem tudja követni tekintetével. Persze, van az úgy, hogy nem is lehet beérni, hogy a művész valami divatot majmol, de az igazit egyszercsak megértik, és felfedezik bennük önmagukat az emberek. Türelem tehát, ne veszítsük el a reményt!

KEDVES OLVASOINKNAK! A vasárnap, 1972. december 31-i szilveszteri kabaré oldalunkban Horváth Imre, Huszár Sándor, Soltész József és Szász István írásai a hamarosan kapható, teljes egészében humorral foglalkozó Utunk évkönyvben jelennek meg. Ezeknek az írásoknak illusztrációit Árkossy István készítette.

(m. i.)

Az aradi tanügy a Köztársaság éveiben

Az iskola sohasem szerepelt annyiszor a pártdokumentumokban, mint az utóbbi esztendőkben. Bizonyítéka ez annak az elismerésnek és megbecsülésnek, amelynek örvend. És ez természetes is, hiszen az iskolának kiemelkedően fontos szerepe van a kommunista eszmék terjesztésében. A párt Országos Konferenciája célul tűzte ki, hogy minden iskolatípusnak jól meghatározott profilja legyen, amely biztosítja a társadalmi integrálódást. Az iskolákat gazdasági egységek patronáljak, elősegítve az oktatási folyamat pusztán teoretikus, absztrakt jellegének kiküszöbölését. Az iskolának a politikai, ideológiai gondolkodás, a sokoldalúan fejlett szocialista Románia építését meghatározó irányelvek elsajátítása laboratóriumává kell válnia.

A Köztársaság kikiáltása előfeltétele volt a kulturális reformok véghezvitelének. 1948-ban a tanügyi reform kiterjesztette a kötelező oktatást 10 éves korig, 1961-ben az iskoláztatási kor már 14 évre emelkedik, a tizosztályos általános oktatás kiterjesztésével 16 évre. Az általános iskolát végzettek számának növekedése maga után vonta a líceumok, szakiskolák, technikai iskolák hálózatának kiterjesztését. 1966-ban újraalakultak a szakliceumok.

A romániai iskolaügyre jellemző változások az aradi oktatásban is fellelhetők. Két vezérelv érvényesült az utóbbi 25 esztendőben: az iskolásoknak a kommunista társadalom szellemében való nevelése és az oktatásnak az élethez való közelítése.

1958-ban megjelent a tantervekben a politikai gazdaságtan, tudományos szocializmus és filozófia, nemrég az állampolgári ismereteket már a hatodik osztályba bevezették. Évről évre javították a tanterveket, a reáltudományokra helyezve a nagyobb hangsúlyt, valamint egyes szakismeretekre, amelyek megkönnyítik a termelőfolyamatba való beilleszkedést.

Új kifejezés jelent meg az iskola szótárában: a kabinet. Ma már a modern oktatáshoz tartozik a kabinetesítés. A Chișineu Criș-i líceumban 1971-től ultramodern fonetikus laboratórium működik, nemrég hasonlót adtak át az Aradi Pedagógiai Líceumban. A megye 379 iskolájának mindegyikében társadalomtudományi kabinet létezik. Az iskolaműhelyekben a tanulók elsajátítják egy mesterség alapfogásait s ugyanakkor termelési terv alapján különböző vállalatokkal kooperálnak.

A szakliceumok megalakítása jelentős esemény az aradi oktatásügyben: ma egy pedagógiai líceum, két ipari, egy vegyipari, egy gazdasági, egy kereskedelmi, három mezőgazdasági és egy faipari líceum működik a megyében, több mint 4000 tanulóval.

Az oktatás korszerűsítéséről mindig sokat írt a pedagógiai sajtó. A korszerűsítés legalább két irányú: az iskola tanszemélyzetére és az anyagi alapra kell vonatkoznia. A jelenlegi tanévben egy tanerőre 19,5 tanuló jut az 1948-as 35,6 tanulóval szemben. A százalékokban kifejezett növekedési arány a tanerők számának tekintetében sokatmondó. 1948-ban: 116 óvónő, ma 509 százalékkal több; az általános oktatásban 1272 tanító és tanár — ma 201 százalékkal több; a líceumi oktatásban 110 — ma 440 százalék a növekedés. A megye iskoláiban ma egyetlen helyettes tanár sem tanít, 1448 a kezdő, 2070 a véglegesített, 642 a második fokozatú és 115 az elsőfokozatú tanárok száma.

Fontos lépés volt 1971 augusztusában a Pedagógusok Házának megalakítása, amelynek nagy szerepe van a szakmai tudás növelésében, a tanerők tudományos tevékenységének fokozásában, a tantestület tájékoztatásában és dokumentálódásának megkönnyítésében.

A korszerűsítés egy másik vonatkozása az iskolák felszerelése vagy önfelszerelése szemléltető anyagokkal, ami hozzájárul a lecke hatékonyságának emeléséhez, a tananyag elsajátításának megkönnyítéséhez. Az iskolák nagy többsége televízióval, lemezjátszóval, diaszkóppal, könyvtárral, fizika-, kémia- és természettudományi laboratóriumokkal van felszerelve. 1972-ben millió lejeket költöttek új iskolaépületekre és különböző tanszerekkel (aszpektomát, filmfelvevő és vetítőgép, mikroszkópok stb.) való ellátására.

A megjavult körülmények egyaránt serkentették a tanerők és a diákok tudományos munkásságát. Az aradi Ioan Slavici, a 2-es, a 3-as, 5-ös, a pedagógiai, a Lippai, a Chișineu Criș-i, a pécskai Gheorghe Lazăr líceumok iskolai folyóiratokat adnak ki; számos tanár (megemlítjük Vasile Popeangă, Alexandru Roz, Nicolae Roșut, Ion Aron, Iulian Negrilă, Glück Jenő, Petru Mistor, Kovách Géza nevét) tudományos tevékenységet fejt ki, sokan tankönyvszerzők, több iskola (a pedagógiai, a Slavici, a 2-es számú, a Pécskai Gheorghe Lazăr líceum és az aradi 4-es számú általános iskola), évkönyveket ad ki.

1948—49-ben az általános iskolát 1364 tanuló, a líceumot 127 végezte el. Egy negyedszázad múlva az általános iskola végzőseinek száma több mint 6000-re, a líceumi abszolvenseké több mint 1100-ra emelkedik.

A Köztársaság kikiáltása óta eltelt 25 évben az aradi oktatásügy a társadalmi követelmények színvonalára emelkedett, hozzájárult az ország fejlődéséhez.

ANTON ILICA, tanár

Éjfél előtt — éjfél után

(Folytatás az I. oldalról)

munkásai egész évben egyazon célért dolgoztak. Szilveszter éjjelén is találkoztak, hogy derűsen, bizalommal fogadják az új évet.

Csak a magányosan száguldó gépkocsiban tudtuk magunkat kiszakítani a kitűnő hangulat, a jókedv a kacagás hatásából. De pár perc és már lépünk is be

a Szerszámgépgyár kantin-éttermébe

A több mint 200 résztvevő az előző táncok fáradalmait pihenj és a torokkenegetés sem marad el. A legtöbben az alaprészlegekről — öntöde, szerelde, szerszámműhely — jöttek el. Társaik között búcsúztatja 1972-öt Codău Tulius marós, Mitroi Mihai szerelő, Mocuța Viorica az üzemi nőbizottság elnöke, Fekete Sándor csiszoló munkás, Puşcău Ioan diszpécser. A hangulatteremtés mesterei, a szakszervezeti kultúrcsoport műsorszámai egymást követik: a zenekar népi és modern táncai, újévi jókívánságok, Țigan Cornel népdalai, Lénárdt Ibolya táncdalai és Cordoș Eugen vidám percei. Az általános pohárkocintásból az újságíró sem maradhat ki szilveszter éjszakán. S mit kívánhat a szorgalmas szerszámgépgyáriaknak 1973-ra? Az idei nagyszerű eredményeknél is sokkal jobbakat!

Körútunk következő állomása

a Vagongyár új, korszerű kantin-étterme

Itt már „öregebb" az idő. Több fogás is „elvérzett" a munkában és szórakozásban egyaránt nagy igényű vagongyáriak keze alatt. De van is mit ünnepelnie a mintegy 300 vigadónak. A búcsúzó esztendőben lépett az Aradi Vagongyár történelmének kilencedik évtizedébe és kapta meg a Munkaérdemrend első fokozatát. Ebben az évben gördült ki a 75 ezredik vagon a gyár kapuján. A kiemelkedő munkasikerek azonban még jobbak elérésére ösztönöznek. Ezért akarják tovább emelni a gépesített munkafolyamatok arányát, alkalmazni a korszerű technológiai eljárásokat és kialakítani a munkások új típusú tulajdonosi öntudatát, s ezáltal — már nyugodtan mondhatjuk: a múlt évivel szemben — 7 százalékkal növelni a konvencionális vagonok számát. A mozgósító jellegű célkitűzések egyik alapfeltételét, — a jó egészséget — bőkezűen kívánta egymásnak mindenki, köztük Adam Gheorghe kovácsmester, Varga Erzsébet, az 1-es előkészítő részleg lakatosa, Chirilaș Gheorghe, a 2-es előkészítő részleg mestere, Roșu Aurel az 1-es szerelő részleg termelési főnöke.

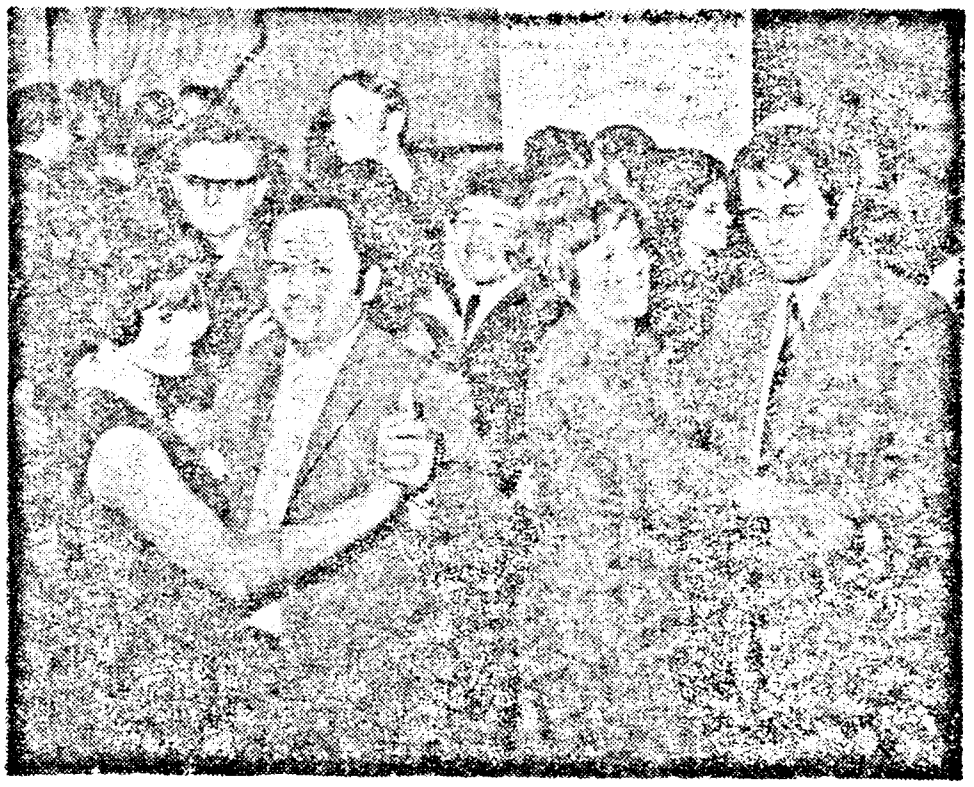

Hajnalig táncoltak...

Szilveszter éjjelén nem könnyű választani, melyik vendéglőbe, étkezdébe vagy kultúrotthonba menjünk. Ugy döntöttünk, utoljára

a megyei KISZ-bizottság

által rendezett bálra látogatunk el. Városunk és környékének számos fiatalja, összesen több mint 250-en jöttek el ide. Szinte valamennyi vállalat, a Vagongyár, Szerszámgépgyár, Textilgyár, IAMMBA, Electrometal, Mezőgazdasági Gépeket Gyártó, Javító és Szerelő Uzem, Közélelmezési Tröszt, Alimentara HKSZ, valamint a fintinelei és az újaradi állami mezőgazdasági vállalat képviseltette magát. Nem is soroljuk fel, ki honnan jött, olyan testvéri egyetértésben ünnepeltek: Ghender Cornel, Dobos Mária, Voitilă Ștefan, Negru Elena, Răduț Alexandru, Blaga Florica, Stanca Mihai, Penteu Cornelia, és a többiek a Lyra tánczenekar vérpezsdítő muzsikájára ropták a táncot reggelig. Ugyanazzal a jókívánsággal búcsúztak az első 1973-as munkanapig: Boldog új évet!

A fiatalok vidáman ropták a táncot reggelig.

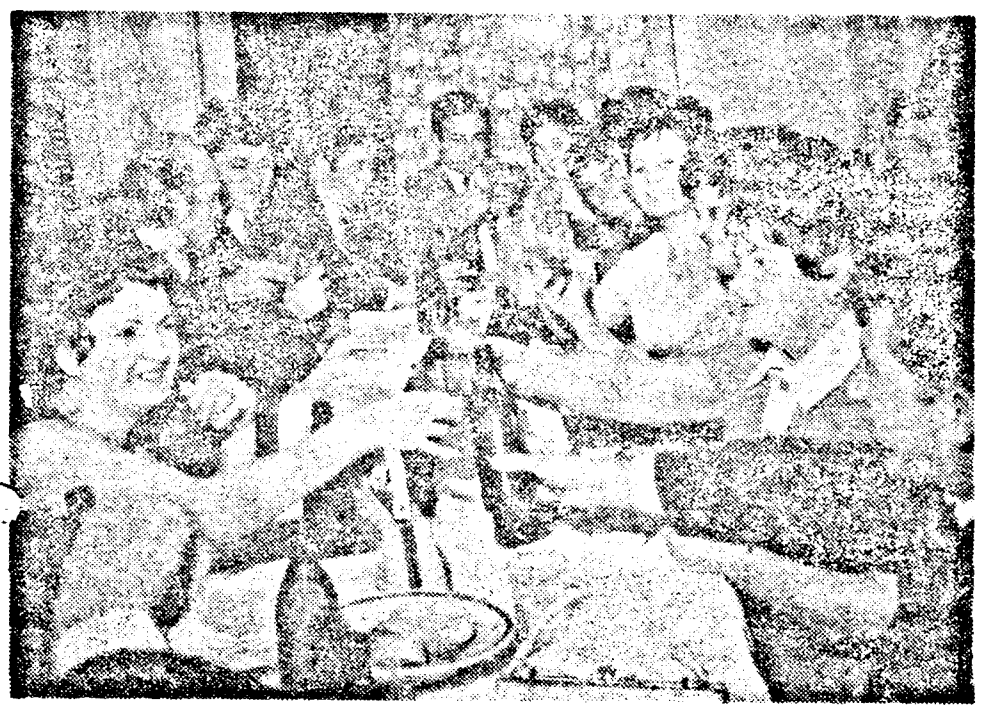

A minőségellenőrök asztalához telepszünk...

Egészségünkre!

A fiatalok is vidáman köszöntötték az új évet

1973. január 4.,
Csütörtök

Napkelte 7.52, napnyugta 16.49 órakor. Az évből eltelt 4 nap, hátra van még 361.

Tájékoztató

Szerkesztette BÁLAJ KATALIN

Pionírköszöntő

Képünkön az óévet búcsúztató, az újesztendőt köszöntő gyermekek.

Jó reggelt, élet!

Az óra nagymutatója gyorsan közeledett a tizenkettes szám felé. Pezsgősüvegek pukkantak, a habzó itallal teli poharak a magasba emelkedtek, csendesedett a vidám szilveszteri lárma. Még három perc, még kettő, egy... és éjfél... Boldog új esztendőt!

Az aradi szülészeten azonban nem a perceket számlálták. Az idő szinte állni látszott. A fehér köpenyes orvost, szülésznőt más esemény foglalkoztatta. Új életet segítettek a világra. Csak akkor pillantottak, szinte automatikusan az órára, amikor a kis jövevény éles hanggal jelezte érkezését. Pontban tizenkét óra volt. A csendet felverő harangzúgásba, gyárak szirénázásába belevegyült a diadalmas élet hangja.

Az aradi szülészeten bejegyezték az 1973-as esztendő első újszülöttének nevét: Ponta Stelian.

Dr. Stuparu Ioachim főorvos és Lontea Floare szülésznő két óra múlva világra segítette a 3250 grammos Kozó Gabriellát, a fiatal Kozó házaspár első gyermekét. A kórházban január 3-án reggelig 16 újszülöttet jegyeztek be (nyolcat az év első napján: hat fiút és két leánykát).

Az Ineu-i kórházban éjfél után tíz perccel született meg az új esztendő első gyermeke, Pop Ioan, s alig egy órával később még egy fiúcska, Guchineață Teodor jelezte hangos óazással érkezését. A lippai kórházban csendesen telt az éjszaka. Csak reggel nyolc óra előtt néhány perccel akadt dolga az ügyeletes orvosnak: a gyoroki Pleș Eugenia megszülte kislányát, Márioarát.

Hadd kívánjunk az 1973-as esztendő valamennyi újszülöttjének jó egészséget, nagyon sok boldogságot.

Vasárnap délelőtt a néptanács épülete előtt sor került az aradi pionírok és iskolások hagyományos óév-búcsúztató, újesztendő-köszöntő ünnepségére. Színes népi ruhába öltözött gyerekek nagy csoportja köszöntötte az RKP Arad megyei és municípiumi bizottsága bürójának tagjait, párt- és állami aktivistákat.

A kis kólindálókat az épület bejáratánál Andrei Cervencovici elvtárs, az RKP KB tagja, az RKP Arad megyei bizottságának első titkára, az Arad megyei néptanács Végrehajtó Bizottságának elnöke, Liviu Derban, és Dorel Zăvoianu elvtársak, az RKP Arad megyei bizottságának titkárai, Pascu Zimbran elvtárs, a megyei néptanács első alelnöke, Martian Fuciu elvtárs, az RKP Arad municípiumi bizottságának első titkára, az RKP Arad megyei és municípiumi bizottsága bürójának több tagja fogadta.

Csengő csilingelés, ostorpattogás kíséretében, rímekbe szedve emlékeztek meg a vidám kólindálók megyénk dolgozóinak nagyszerű megvalósításairól a gyárakban, üzemekben, szántóföldeken, építőtelepeken, azokról a kiemelkedő eredményekről, melyek mintegy előrejelzik a jelenlegi ötéves terv előirányzatainak határidő előtti teljesítését. A gyermekek harmincezer Arad megyei és municípiumi társuk nevében kívántak hosszú életet, jó egészséget, boldogságot, újabb sikereket a szeretett párt- és államvezetőknek, mondtak köszönetet pártunknak mindazért, amit értük, a jövő nemzedékért tett.

Az újévi jókívánságokra Andrei Cervencovici elvtárs, az RKP Arad megyei bizottságának első titkára hasonló jókívánságokkal válaszolt. Gratulált a gyerekeknek a tanulásban elért eredményekhez és további jó tanulást kívánt valamennyiüknek: tanuljanak úgy, hogy méltó tagjai legyenek szocialista társadalmunknak.

Öt perc kikapcsolódás

című népszerű keresztrejtvény-rovatunk szabályzata a mai naptól kissé megváltozik. Pályázóinknak a rejtvények megfejtése során EGYETLEN SZÓT kell megkeresniük. A szó egy-egy rejtvényben többször előfordulhat önmagában, vagy pedig a megfejtések egyéb szavainak részeként, szótagjaként. Vegyünk egy példát. Tegyük fel, hogy a szó: tál. Előfordulhat így, de úgy is mint TÁBaló vagy sétÁLó. A hónap végén — és nem mindennap — kizárólag azt a szót kell tehát a levelezőlapra felírni és beküldeni, amely a legtöbbször fordult elő a hónap folyamán. Ez azonban még nem minden. Azt is a szó mellé kell írni, hányszor fordult elő.

A helyes megfejtők között könyvjutalmakat sorsolunk ki.

Figyelem az ékezetekre! Nagyon fontos!

VÍZSZINTES: 1. A vár védőfalának tetején, lőrésekkel megszakított tagolt mellvéd, a védőőrség fedezésére. 8. ...jacta est. 9. Helyhatározó. 10. Rá. 11. Népköztársaság. 13. Kiejtett betű. 14. Kerek épület az ókori Görögországban, ahol zenei előadásokat, versenyeket tartottak. 16. Zajhiány. 18. Régi római aprópénz. 19. 1500 — római számmal. 20. Klasszikus kötőszó. 21. Ária. 23. ...tüze, a légköri villamosság kisülése. 25. Régi fiókos szekrény.

FÜGGŐLEGES: 1. Sétány, padok, virágok, fák. 2. Mozdulatlan. 3. Skálahang. 4. Kétüléses kerékpár. 5. Fordított névelő. 6. Ipari növény — növelővel. 7. Nyit. 12. Rostos növény. 14. OS. 15. A vízszintes 14. első két betűje. 16. Ámít. 17. Ez az energia kiapadhatatlan. 18. ...Kaleh — volt sziget az al-Dunában. 20. Melegégövi állat. 22. Egymást követő betűk. 24. Kínai hosszmérték, de római számok is.

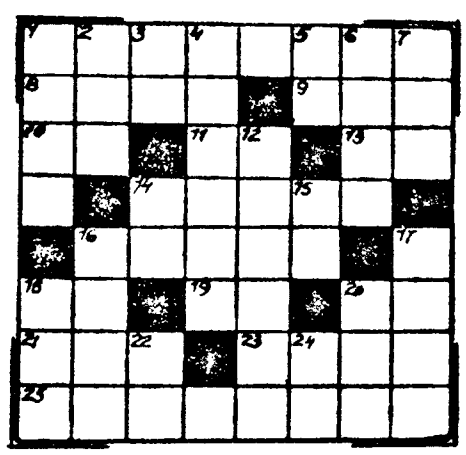

Gyermekvárosról — felnőtteknek

Az újsághírből még a múlt évben megtudtuk, hogy Aradon, az Avram Iancu téren létesített gyermekváros december 22-től 1973 január 7-ig áll fenn. A kitörő örömök közvetlenségében csak a feleségem osztozhatott gyermekeimmel a megnyitón.

Tegnap reggel, amíg gyermekeim aludtak, egymagam látogattam el a gyermekvárosba, hogy ma, amikor családunk minden tagja itt lesz, a kíváncsiskodások céljává felkészülten találjanak.

Nem tudom, áthevülhet-e a gyermeki örömöktől a felnőtt olyannyira, akár a gyermek, s arra sem tudnék pontos választ adni, hogy melyik iskolás, hányadik évében kezdi teljesen felnőttnek érezni magát. Meggyőződésem azonban, hogy az itt kapott élmények és az innen eredő emlékek révén a gyermekváros nem január hetedikéig, hanem — hosszú-hosszú esztendőkig, s talán addig is fennáll majd, amíg a mostani óvodásokból nagyszülők, esetleg dédnagyanyák és dédnagyapák lesznek...

A gyermekváros a fasizmus elleni, a haza felszabadításáért folytatott harc katonáinak emlékműve körül terül el. És számunkra jelképessé válik a szobor mögötti mesevár is, a várat, a mindannyiunk várát őrző valamennyi védővel. Magyarázat sem kell: a gyermek is a várvédők között érzi magát... Nem hullott hó az utcákra, terekre, nem csilingelhet most még a szánkó, de sebaj! Vannak helyettük gumikerekű kocsik, feldíszítve, felékítve; gyermekkel, s örömujjongással telítve, olyannal, hogy jobb se kell! Körülkocsikázzák a várost, s a kicsik közé telepedett felnőttek vigyázó karjai — egy országot ölelnek egybe. És a nagyobb gyermekek, utazásaik, barangolásaik közben fényérzékeny papíron is megörökítik az épületeket az emlékműveket, a gyermekvárost, a velük és körülöttük örvendezőket. (Részvételükkel, a pionírház január ötödikén amatőr fényképészeti versenyt rendez).

A mesékben is élet lüktet, telik-múlik az idő, és hovatovább a Nagy Életté teljesedik ki a valóság...

SIMONFI IMRE

Időjárás

Az Aradi Meteorológiai Központ jelenti: ma, január 4-én általában szép, az évszakhoz képest enyhe idő. Változó mennyiségű felhőzet és elvétve kisebb csapadék lehetséges. Mérsékelt déli szél. A hőmérséklet állandósul. A várható legalacsonyabb éjszakai hőmérséklet mínusz 3 és plusz 2, a legmagasabb nappali hőmérséklet pedig plusz 4 és plusz 8 fok között váltakozik. Reggel és este helyi ködképződés.

Várható időjárás január 5-én és 6-án: továbbra is szép, enyhe idő. Napközben felhőátvonulás, hószállingózás, ködszitálás lehetséges.

● MŰSORKALAUZ ● MŰSORKALAUZ ● MŰSORKALAUZ ● MŰSORKALAUZ ● MŰSOR ●

Filmek

DACIA: Hasznos a futás (fr) (9.30, 11.45, 16.15, 18.30, 20.45). **STUDIO:** Tora, tora, tora (am—jap) (10, 16, 19). **MUREŞUL:** Csapda a tábornoknak (j) (10, 12.30, 15, 17.30, 20). **IPJUSÁGI:** Bamby (am) (11, 14, 16, 18, 20). **PROGRESUL** (Ujarad): A préri (fr) (15, 17, 19). **SOLIDARITATEA** (Gáj): Dél csillaga (am) (17, 19). **CFR** (Grădiște): Kalandok az Ontarica (fr). (17, 19).

A VIDÉKI MOZIK MŰSORA

LIPPA: Egy német hercegnő kalandjai a Napkirály udvarában (NSZK); INEU: Egy csillag pere (sp); CHIȘINEU CRIȘ: Tiszta kézzel (r); NAGYLAK: Az utolsó ismert lakhely (fr); KÜRTÖS: Szökés a majmok bolygójáról (am); PANKOTA: Hárman Virginiából (am); SEBES: Kalandok a Feketetengeren (r); SZENTANNA: Nagy fehér reménység (am); PÉCSKA: Húszezer mérföld a tenger alatt (am); ȘIRIA: Az arizonai farm (am); VINGA: Ma este a családban táncolunk (r); BUTTYIN: Az elveszett erdő (r).

Színház

CSÜTÖRTÖKÖN, január 4-én este fél 8 órakor: BARONUL (H bérlet, TAPL, OCL, Astoria).

SZOMBATON, január 6-án este fél 8 órakor: ACT VENEȚIAN (bérletszünet).

VASÁRNAP, január 7-én délután fél 4 órakor: TREI CRAI DE LA RĂSĂRIT (bérletszünet), este fél 8 órakor: BARONUL (I bérlet Posta, Nagykórház, Gyermekkórház, ILF).

Bábszínház

VASÁRNAP, január 7-én délelőtt fél 11 órakor: Sarea-n bucate.

Múzeumok

Az Arad Megyei Múzeum, Enescu tér 1. szám, telefon 164-99 hétfő kivételével, naponta 11—19 óra között van nyitva. Megtekinthetők a következő kiállítások.

— állandó jellegűek: Az 1848—1849-es forradalom; Régi történelem; Képzőművészeti tárlat;

— időlegesek: A Köztársaság kikiáltásának 25 éve; Az Arad megyei román népművészet.

Televízió

9.00 Telex. 9.05 Románia a világban. 9.35 Egy élet egy eszméért: Umberto Nobile (III). 10.00 Orosz nyelvtanfolyam — 35. lecke. 10.30 Alfától Omegáig. 10.50 Filmarchivum: Az úr (ismétlés). 12.40 TV-riport (ismétlés). 13.00 Híradó. 13.15 Matiné: Barátnőm, Flicka. 15.00 Mezőgazdasági szakoktatás. 16.00 Tévé-iskola. 17.30 Magyar nyelvű adás. 18.30 Autósoknak. 18.50 Irodalmi krónika. 19.00 A mai falu. 19.20 1001 este. 19.30 Híradó. 20.00 Versek. 20.15 Népzene. 20.30 Humoralbum: Kalandok a kökorszakban. 21.20 Fiatalok önmagukról. 22.10 Könnyűzenei sztárparádé. 22.30 24 óra.

Újévi üdvözlő beszédek

Számos állam- és kormányfő újévi beszédet tartott, áttekintette az elmúlt esztendő eredményeit, további erőfeszítéseket szorgalmazott a békés egymás mellett élés és együttműködés, a vitás nemzetközi kérdések tárgyalásos rendezése érdekében. Újévi üdvözlő beszédet mondott Alekszej Koszigin, a Szovjetunió Minisztertanácsának elnöke, Josip Broz Tito, Jugoszlávia SZSZK elnöke, Todor Zsivkov, a Bolgár KP KB első titkára, az Államtanács elnöke, Edward Gierek, a Lengyel Egyesült Munkáspárt KB első titkára, Losonczi Pál, a Magyar NK Elnöki Tanácsának elnöke, Kim Ir Szen, a Koreai Munkapárt KB főtitkára, a Koreai NDK elnöke, Ludvík Szvoboda, a Csehszlovák SZK elnöke, Fon Duc Thang, Vietnam DK elnöke, Norodom Szianuk kambodzsai államfő és a Kambodzsai Nemzeti Felszabadítási Front elnöke, Pen Nouth, a királyi nemzeti egységkormány miniszterelnöke, a Kínai NK-ban a Zsenminzsibao, a Hunci és a Felszabadító Hadsereg lapja Újévi üzenet címmel vezércikket közölt. Úgyszintén újévi üdvözlő beszédet tartott Szeku Ture, Guinea Köztársaság elnöke, Jakubu Gowon, Nigéria elnöke, Salvador Allende, Chile Köztársaság elnöke.

Georges Pompidou nyilatkozata

Georges Pompidou francia elnök a párizsi diplomáciai kar előtt tartott beszédében több nemzetközi kérdéssel foglalkozott. A vietnami helyzetről szólva, Pompidou elnök mély sajnálatát fejezte ki, hogy e kérdésben még nem jutottak megegyezésre, valamint amiatt, hogy felújították a háborús cselekményeket Vietnam DK ellen, holott az egész világ azt várta, hogy a tárgyalások a háború fölé kerekednek. A francia államfő kinyilvánította azt a reményét, hogy e kérdésben mielőbb megegyezés jön létre.

Az 1972-es év más nemzetközi politikai eseményeit taglalva, Georges Pompidou kiemelte az NDK és az NSZK közötti kapcsolatokra vonatkozó alapszerződés jelentőségét, s úgy vélte, hogy ez új korszakot nyit a két ország történetében és elősegíti a feszültség csökkentését és az enyhülést a kontinensen. A francia elnök hangsúlyozta az európai biztonsági és együttműködési konferenciát előkészítő helsinki tanácskozások jelentőségét. Hangoztatta, hogy az e keretek között folytatott tanácskozások új kapcsolatok kezdetét, az igazi egymás mellett élést jelenthetik az európai államok között.

INNEN—ONNAN

KÜLÖNLEGES NÖVÉNY

A trópusi vidékeken egy különleges növény él, amelyet a helyi lakosok „köhögő virágnak" neveznek. Ha a növény leveleire por száll, bizonyos „légzőszervek" lefújják a port és közben a köhögéshez hasonló hang hallatszik.

SZOKATLAN IDOMÍTÁS

Az amerikai Cleveland-ben történt, hogy egy vízilabda-mérkőzésen az egyik szurkoló egy kis krokodilust csempészett be a medencébe. A krokodilus nyomban harapni kezdte az egyik csapat játékosait, s a másik csapat tagjait egyáltalán nem bántotta. Az incidenst követő napon az egyik helyi újság felkérte az illető szurkolót, hogy kilétének felfedése nélkül közölje a lappal, milyen módszerrel érte el ezt a különleges idomítást.

DIVAT ÉS KOMPUTER

A modelltervezők azt állítják, hogy könnyebb megtervezni egy ruhamodellt, mint rábeszélni egy nőt a megvásárlására. A Vaudin párizsi divatház számítógépet vesz igénybe, hogy a nők számára a választást megkönnyítse. A gép megkapja a vásárló adatait, s ajánlja a legmegfelelőbb ruhamodellt. A nők határtalanul bíznak az elektronikában — jelentette ki a divatház tulajdonosa.

A GLUTIN REJTÉLYES SZEREPE

A búza összetételében bőségesen előforduló glutin állítólag előmozdítja a tudathasadás és az érelmeszesedés kifejlődését. Dr. Pauline Ridges, a Liverpooli Egyetem tudósa megállapította, hogy bizonyos népcsoportoknál, amelyek bőségesen fogyasztanak búzát, a szkhizofrémiás megbetegedés veszélye háromszor akkora, mint azoknál a népcsoportoknál, amelyek nem esznek búzát.

ADAS

A legutóbbi amortizációs húzáson az alábbi nyolc számkombinációt sorsolták ki:

PBX; TEJ; HVX; QSW; YQL; ZNJ; GTM; FBC.

LOTTÓ

A Lottó különleges szilveszteri (1973 január elsejei) húzásának nyerőszámai:

I. 67 36 8 65 43 13 80 1 60;
II. 32 21 31 20 9 73 24;
III. 54 27 13 71 85 26;
IV. 71 56 28 61 10 84;
V. 25 64 50 65 69 51 16 58.

(A közölt számok tájékoztató jellegűek.)

Pronoexpressz

A Pronoexpressz január 3-i különleges húzásának nyerőszámai:

I. 25 43 26 7 34 42;
II. 33 31 22 3 10;
III. 3 12 18 24 1 30;
IV. 12 10 15 28 34 6;
V. 4 22 1 41 42 12 10 34.

(A közölt számok tájékoztató jellegűek.)

GYÁSZJELENTÉSEK

Szomorodott szívvel tudatjuk elvtársainkkal, barátainkkal, ismerőseinkkel, hogy

ORTNER BÉLA

életének 75. évében, 1972 december 31-én meghalt.

Temetése ma, január 4-én 13 órakor lesz a Pomenirea, Alsőtemető halottasházából.

A gyászoló család
(6)

Fájdalommel tudatjuk, hogy a felejthetetlen jó édesapa, nagyapa, testvér és rokon, Bócsa András 94-ik évében rövid szenvedés után elhunyt.

Temetése pénteken, január 5-én lesz a Felsőtemetőből.

A mélyen gyászoló család
(8)

Mély fájdalommal tudatjuk, hogy a szeretett férj és rokon, Klein László elhunyt.

Temetése pénteken, január 5-én 14 órakor lesz a régi zsidótemetőben.

Gyászoló hitvese, Iuliana és családja
(10)

Fájdalommal tudatjuk, hogy a legjobb férj és testvér, Klein Vilmos elhunyt.

Temetése 5-én, 15 órakor a régi zsidótemetőben.

A gyászoló család
(4)

Az aradi Precizia szövetkezet

alkalmaz

— két autó-villanyszerelőt
— tíz autóbádogost
— tíz autószerelőt

Mindennemű további felvilágosítást a szövetkezet személyzeti osztálya nyújt, Eminescu utca 57. szám, telefon 1-64-86.

(56)

Az aradi IPVILF

Cloşca utca 2. szám

Január 8-án reggel 8 órakor versenyvizsgát tart az alábbi állások betöltésére:

— főkönyvelő az aradi CPVILF-nél
— ellenőrt az újaradi CPVILF-hez.

Besorolási feltételek a 914/1968. számú MTH és a 12/1971. számú Törvény értelmében.

(54)

A Progresul Megyei Helyiipari Vállalat

Postăvarul utca 20 szám

Versenyvizsga alapján alkalmaz:

— elsőosztályú könyvelőt (nyugdíjast)
— közgazdászt
— termelési osztályfőnököt
— főmechanikus osztályfőnököt
— árukezelőket
— gépírót

A versenyvizsgát 1973 január 8-án reggel 9 órakor tartják a vállalat székhelyén

Besorolási és fizetési feltételek a 914/1968 számú MTH és a 22/1969 számú törvény értelmében.

(1291)

Olvasd és terjeszd a

Vörös Lobogót!

A mák sötét karrierje (XI.)

Máktermesztők között

Az öreg termelő félreteszi a lapátját, letörli homlokáról a verejtéket és kijelenti: „Megy ez még majd rosszabbul is". A jól megdolgozott földeket, a szép termést hozza tanúbizonyságul: íme a török gazdáknak továbbra is ópiumot kell termeszteniük.

Az említett földműves egyike azoknak az ezreknek, akik Törökország középső részének négy tartományában ópiummákot termesztettek, és ez jelentette egyetlen megélhetési forrásukat. Az idei termés azonban az utolsó, mert a török kormány bátor politikai tettet hajtott végre: megtiltotta az ópiummák termesztését. Ezentúl az afyoni földművesek új növények termesztéséhez kell hogy hozzászokjanak. És nem örülnek ennek.

Afyonban alacsony cserepes házak, lovakkal vontatott szekerek és kis forgalom található. A tartomány vezetője, Kemaletin Cazezoglu, bátran szembenéz az új helyzettel. Úgy véli, hogy a tilalom megújulást hoz az egész vidék számára. Több lesz a munkalehetőség és a termelők ugyanolyan jól fognak keresni, mint eddig.

A termelők nem ilyen biztosak a dolgukban. Tulajdonképpen — mondja Bakir Cengal — azt fogjuk csinálni, amit az amerikaiak mondanak, az amerikaiak pedig gazdag emberek, könnyen játszanak a szegények kenyerével.

Az amerikaiak saját jószántukból nagy összegeket fizetnek, csakhogy véget vessenek a mák termesztésének, amelyből a kábítószerek készülnek és ami nagy problémát jelent az Egyesült Államokban. 35 millió dollár közvetlen segítséget juttatnak Törökországnak, és az összeg felét a kárvallott termelők — mintegy 80 000 család — kapják.

Törökország kénytelen volt megszüntetni a máktermelést, mivel nem tudta ellenőrizni az ópium további útját. Elméletben minden grammnak a török kormány különleges ügynökségéhez kellett volna eljutnia, amely gyógyászati célokra szállítja el a világ minden részébe. De a megállapított ellenőrző intézkedéseket nem lehetett végrehajtani. A hivatalos ár, melyet a kormány fizetett a termelőknek 4,40 dollár kilogrammonként, a csempészek viszont 10—100 dollárt is felajánlottak és még a termés begyűjtése előtt kifizették. Ebben az évben azonban kevés áru maradt az illegális piacok számára, mert a termelőnek nyújtandó kártérítés a kormánynak beszolgáltatott ópiummennyiségtől függ.

Az ellenőrzési intézkedéseket az ópium begyűjtésének módja nehezíti meg. A szirmok lehullása után két héttel az ökölnagyságú zöld bibe megérik a napon és az asszonyok hajnalban indulnak a mezőre dolgozni. Óvatosan körbevágják a bibét, minek következtében azonnal folyni kezd a fehér, vastag nedv. Egy nap múlva az asszonyok hazaviszik a kávészínű, gumiszerűvé változott nedvet.

Mivel a bibék nem egyszerre érnek be, két hét alatt, a masszát lassan-lassan gyűjtik össze, amíg egy méhviaszhoz hasonló néhány kilós tömeggé változik. Ezt nevezik nyers ópiumnak. Ezeknek kellene eljutnia az állami begyűjtő központokba, egy tisztviselő útján, aki pénzzel teli zsákokat hoz a hátán és fegyveres őr kíséri.

De a termelő, aki nehéz körülmények között él, nem tud ellenállni a csempészek kedvezőbb ajánlatainak. Nem nehéz elrejteni a 4 kilós termésből egy-egy kilót. Az ellenőröknek azt mondják, hogy az éjszakai eső elmosta a mezőn lévő nyers ópiumot, vagy az állatok fogyasztották el. Az egyik termelő bizonyítékul rámutatott egy imbolygó szamárra, amelyik azonban erős vodka szagot árasztott.

(Folytatjuk)

Rendezvények Köztársaságunk 25. évfordulója tiszteletére

TEHERÁN

A teheráni Ifjúsági Palotában megnyílt a romániai fényképkiállítás. A megnyitón jelen volt H. Rahnema tájékoztatásügyi miniszter, A. Masszudi, a szenátus alelnöke, a diplomáciai testület számos tagja, újságírók, népes közönség. Megnyitó beszédet G. Nikpey, Teherán polgármestere mondott. Ismertette szocialista hazánk gazdasági és társadalmi fejlődését, külpolitikáját, valamint a román—iráni kapcsolatokat.

ADEN

December 30-án Jemen Demokratikus Népi Köztársaság fővárosának televízióállomása rendkívüli adásban emlékezett meg Köztársaságunk évforduyójáról és román filmeket sugárzott.

Az adeni rádió két Romániáról szóló műsort és román népzenét közvetített, a sajtó pedig cikkeket és fényképeket közölt hazánkról.

A nemzeti felszabadító hadseregek újabb győzelmei

A Kaoszan Patet Lao hírügynökség jelentése szerint a jelenlegi száraz évszak első 45 napjában a laoszi felszabadító népi fegyveres erők 4800 ellenséges katonát és tisztet tettek harcképtelenné. A felszabadító hadsereg 1578 különböző fegyvert zsákmányolt, a légvédelmi erők pedig a levegőben vagy a talajon 23 amerikai repülőgépet semmisítettek meg. A laoszi hírügynökség közlése szerint ebben az időszakban nagy kiterjedésű területet szabadítottak fel több mint 60 000 lakossal. Csupán múlt év december 3 és 22 között a laoszi hazafiak több mint 300 ellenséges katonát és tisztet tettek harcképtelenné, megsemmisítettek 3 harckocsit és levegőbe röpítettek több lőszerraktárt és hadianyaglerakatot.

★

Az angolai nemzeti felszabadító hadsereg közleménye szerint 1972-ben a harcok során megöltek 1648 portugál katonát, megtámadtak 47 ültetvényt és 9 repülőteret. Ugyanakkor megsemmisítettek 229 járművet, zsákmányoltak 1461 fegyvert, lelőttek 14 helikoptert és 3 repülőgépet.

A közlemény rámutat, hogy 1972 utolsó negyedében az angolai nemzeti felszabadító hadsereg erőteljes támadásokat intézett az ellenség nagyobb csapatösszevonásai ellen, s e támadásokban teljesen megsemmisítette a luvoi, mamarosai és gonguei helyőrséget és repülőteret a központi és északi fronton, továbbá Lubalo helyőrségét az északkeleti fronton. Az angolai harcosok a keleti fronton több győzelmet arattak és 200 kilométerre megközelítették Silva Portot, Bie körzet székhelyét.

★

Az újév elején a kambodzsai hazafiak hatalmas offenzívát indítottak a lonnolista csapatok ellen Tram Khnar vidékén, Pnom Penh-től mintegy 40 kilométerre délre. A felszabadító hazafias erők nyomására a Pnom Penh-i rendszer katonai egységei kénytelenek voltak kiüríteni két fontos támaszpontot. Az ellenség más hadállásait a hazafiak erős tűzérségi tüze sújtotta.

A hazafiak offenzívája meghiúsította a lonnolista egységeknek azt a tervét, hogy Pnom Penh-től délre kezükbe kaparintsák a 2. és 3. számú stratégiai fontosságú országutakat.

WASHINGTON. — A demokrata képviselők kedden megvitatták a vietnami helyzetet, és határozattervezetet vizsgáltak meg a délkelet-ázsiai hadműveletek finanszírozásáról. A tervezet értelmében ezután csak az amerikai csapatok teljes kivonására és hadifoglyok repatriálására folyósítanak hitelt.

A határozati javaslatot 154 képviselő támogatta, 75 ellenezte. Ezek után mint a demokrata parlamenti csoport javaslatát beterjesztik a képviselőházban.

William Fulbright, a szenátus külügyi bizottságának elnöke kijelentette, a bizottság véleménye szerint, ha a béketárgyalások január 20-ig, vagyis az elnök beiktatása napjáig nem járnak sikerrel, a kongresszusnak törvényhozási lépéseket kell tennie a háború befejezése érdekében.

A külföldi sajtóból

Egy kellemetlen partner: a nyugat-európai amerikai társaságok

(The Financial Times)

1970 végén Nyugat-Európában az amerikai tőkeberuházás összege 13,704 milliárd dollárt tett ki. Ebből több mint 7 milliárd dollár a Közös Piac tagállamaira esett, mégpedig az NSZK-ra 2,812 milliárd, Franciaországra 1,867 milliárd stb. Nagy-Britanniában akkor az észak-amerikai tőkeberuházás értéke 5 milliárd dollárt tett ki.

A legutóbbi észak-amerikai beruházások legfontosabb jellemvonása két irányban nyilvánul meg. Elsősorban arra törekednek, hogy nagy leányvállalatokat létesítsenek vagy pedig felvásárolják a hasonló üzemeket és egycsapásra uralkodó helyet teremteni maguknak egy-egy gazdasági szektorban. A beruházásoknak, illetve a vállalatok beolvasztásának ez a jellegzetes módszere különösen nyilvánvaló azokban az országokban, ahol az amerikai tőke nem tölt be jelentős pozíciót. Spanyolországban például az észak-amerikai tőke által ellenőrzött vagy uralt vállalatok bizonyos iparágakban a fő spanyol exportőrök soraiba küzdik fel magukat.

Ugyanakkor az amerikai tőke által uralt vagy ellenőrzött nyugat-európai vállalatok fokozottabb integrációja is tapasztalható, s ennek nyilvánvaló célja a jövedelmezőség fokozása. Jelentős szerepük van az amerikaiak által uralt vállalatoknak az építőipari és mezőgazdasági gépek és felszerelések angliai importjának legutóbbi növekedésében is. Általában tapasztalható, hogy az amerikai társaságok fokozottabban foglalkoznak importtal nemcsak a nyugat-európai országokban, hanem az Egyesült Államokban és Japánban is.

Az amerikai tőke által ellenőrzött társaságok egy másik fő törekvése a kis és közepes vállalatok felvásárlása. Ezek a kis vállalatok minden feltűnés nélkül beolvaszthatók, sokszor még a helyi lapok sem figyelnek fel ezekre a tranzakciókra. Az utóbbi hónapokban az észak-amerikai tőke megvásárolt egy kisebb cellulózgyárat, több nyugatnémet és angol motorgyárat, egy angol kozmetikai és egy vegyi üzemet stb. E látszólag kis vállalkozások végeredményben jelentősen növelik különböző termelési szektorokban az amerikai nagy társaságok közvetlen befolyását.

Néhány nyugat-európai kormányt már nagyon nyugtalanít az észak-amerikai tőke újfajta mesterkedése, de ezek a kormányok még nem látják tisztán milyen ellenintézkedéseket kellene tenniük. Intézkedéseik egyelőre arra szorítkoznak, hogy megakadályozzák a jelentősebb felvásárlásokat és megvédjék nemzeti társaságaikat a számukra jelentősebb gazdasági szektorokban, mint például a komputergyártás. Ez viszont az észak-amerikai vetélytársakban vált ki egyre fokozottabb ingerültséget.

A kormányok nagyon szeretnének információkat szerezni az észak-amerikai társaságok és leányvállalataik tevékenységéről, de a legtöbb esetben kénytelenek nélkülözni őket. Kevés az adat például arról, hogy az észak-amerikai tőke a külföldön működő leányvállalatoktól kapott osztalékok vagy más kifizetések formájában milyen mértékben kerül haza. Néhány évvel ezelőtt Nagy-Britanniában tanulmányozták a gyógyszeripar ilyen irányú szerepét, s megállapították, hogy a masszív brit kivitel következményeit az Egyesült Államok iránti kifizetések teljes egészében semlegesítették.

Az amerikai társaságok nyugat-európai leányvállalatainak szerepét a tőkemozgástól eltekintve sem szabad lebecsülni. A gépkocsiiparra ez nem vonatkozik, mert az amerikai gyártmányok a legtöbb nyugat-európai piac igényeinek nem felelnek meg, más iparágakra viszont kétségtelenül fenn áll. Az Egyesült Államok például évente több mint 1,5 milliárd dollár értékben exportál gépet és több mint egymilliárd dollár értékben számítógépet, ami a két iparág össztermelésének 37 százalékát illetve 27 százalékát teszi ki. E műveletek legnagyobb részét a külföldi leányvállalatok bonyolítják le.

Január 8-án újrakezdődnek a tárgyalások

A VNA közleménye rámutat, hogy mivel az USA kénytelen volt beszüntetni bombázásait a 20. szélességi körtől északra, s mint ahogy eredetileg megígérte a 20. szélességi körtől délre eső területekre korlátozni légitámadásait, ezzel visszaáll az 1972. december 18 előtti helyzet. Ebből kifolyólag Vietnam DK beleegyezett abba, hogy a két fél szakértői 1973. január 2-től folytassák tárgyalásaikat, és megállapodtak, hogy bizalmas jellegű tárgyalásokat kezdeményeznek Le Duc Tho, a VDK küldöttségének különtanácsosa, Xuan Thuy miniszter és Henry Kissinger, Nixon elnök nemzetbiztonsági különtanácsosa között. A találkozóra 1973. január 8-án kerül sor azzal a céllal, hogy megoldják a függőben lévő kérdéseket.

A VNA hírügynökség kidomborítja a VDK kormányának azt az elhatározását, hogy békés módon oldja meg a vietnami kérdést, s ismételten rámutat, hogy ez kizárólag az amerikai féltől függ.

A VII. és VIII. oldalt TÓTH SÁNDOR szerkesztette

LEGFRISSEBB HÍREINK

Nagy-Britannia hivatalos valutatartalékai decemberben 249 millió dollárral csökkentek, és az esztendő végén 5646 millió dollárt tettek ki — jelentették be Londonban.

■

Kedden folytatták a szicíliai árvízkárosultak mentését. A mentőakciókban katonai egységek és önkéntesek vesznek részt. Noha az eső változatlanul zuhog és a tenger viharos, a sziget és a kontinens között helyreállt az összeköttetés.

Rendőrségi közlemény szerint a talajcsuszamlások következtében tíz ember életét vesztette, sokan megsebesültek.

A december 23-i földrengés következtében rombadőlt nicaraguai fővárost öt év leforgása alatt újjá lehet építeni, ha időközben nem lesz erősebb kéregmozgás — jelentette ki Gabriel Ospina, a kérdés neves szakembere.

Az AÁSZ nevében tevékenykedő Ospina ajánlotta, hogy ha Managuát a régi helyén kívánják újjáépíteni, emeljenek rengésálló épületeket, mert az övezetben további kéregmozgásokra van kilátás.

Rawalpindiből érkezett jelentés szerint az oktatásügyi és tartományfejlesztési minisztérium gyűjteményes kiadásban megjelentette professzorok, más pedagógusok, újságírók véleményét a magániskolák tavaly szeptemberben történt államosításáról. A szerzők hangsúlyozzák az államosítás széles körű támogatását, valamint jelentőségét a nemzeti oktatási rendszer kiépítése szempontjából.

A magániskolák és kollégiumok átvétele az államosítási határozat után egy hónappal kezdődött meg, és 1974. szeptember 30-án ér véget. Pundzsab és Szind tartományban eddig több mint 3000 magániskolát államosítottak, körülbelül 40 ezer tanár lett állami alkalmazott.

■

A France Presse és a Reuter egybehangzó jelentése szerint Madagaszkár hivatalosan bejelentette, tárgyalni kíván Franciaországgal mindennemű együttműködési egyezményük felújításáról. A január második felében kezdődő tárgyalások célja merőben új alapokra helyezni a kétoldalú együttműködést. A francia kormány hozzájárult új egyezmények kidolgozásának gondolatához — mutat rá az erre vonatkozó közlemény.

■

A MEN hírügynökség szerint az Al Ahram közölte, hogy Mahmud Riad, az Arab Liga főtitkára két képviselőt nevezett ki a két jemeni állam egyesítésével foglalkozó bizottságok munkájának elősegítésére. Az egyik képviselő Jemen Arab Köztársaság fővárosában, Szanaában, a másik Jemen Népi Demokratikus Köztársaságának fővárosában, Adenben tartózkodik.

Mint ismeretes, a két fél megállapodott, hogy a nyolc bizottság január 20. táján megkezdi munkáját. Négy bizottság Szanaaban, négy pedig Adenben fejti ki tevékenységét. A két jemeni állam elnökeinek és a líbiai államfő képviselői márciusban találkoznak Adenben, hogy számbavegyék a tripoli egyezmény alapján létesített bizottságok munkáját.

■

Nyugatnémet újfasiszta elemek felgyújtották a wuppertali Engels-múzeum épületét. A múzeum vezetősége nyilatkozatban követelte a tettesek kézrekerítését és megbüntetését.

■

Zulfikar Ali Bhutto pakisztáni államelnök ajánlására széles körű segélykampány folyik azokon a vidékeken, ahol a szokatlanul hideg idő miatt a lakosság sokat szenved. Főként a hegyvidéki településeken alacsony a hőmérséklet.

Eddig 8 100 000 rupiát fordítottak a lakosság segélyezésére, az összeg fele állami szubvenció. Az akciót külföldi vöröskereszt-szervezetek is támogatják.

A Német DK sajtója szerint 1972 december 31-ig 55 állam létesített diplomáciai kapcsolatokat az NDK-val. Az említett 55 ország közül Románia az első országok között van, amely már 1949 októberében — nyomban az NDK megalakulása után — diplomáciai viszonyba lépett az első német szocialista állammal.

Csupán 1972 decemberében 22 állam létesített diplomáciai kapcsolatokat az NDK-val, mint például Svédország, Ausztria, Belgium, Indonézia, Ciprus, Peru, Svájc és mások.

Az összes norvég politikai pártok vezetői sikraszálltak az USA vietnami bombatámadásainak és más háborús akcióinak haladéktalan beszüntetéséért. A nyolc párt képviselőinek keddi nyilatkozata rámutat, hogy a bombatámadásoknak a 20. szélességi körtől északra történt beszüntetése után mindennemű háborús akciónak teljesen és végérvényesen véget kell vetni. A párizsi tárgyalásokat sürgősen be kell fejezni, a békeegyezmény vessen véget a több mint tíz éve tartó hadműveleteknek — szorgalmazza a dokumentum.

■

Amint a MEN közli, az utóbbi napokban összetűzésekre került sor az egyiptomi fővárosban a rendfenntartó erők és a diákság között. A hírügynökség szerint 45 diákot letartóztattak.

Vörös Lobogó szerkesztőség: Republicii út 61. szám. Telefon 124-14, 110 82, 130-67, 151-67, 140 74. Kiadóhivatal: 128 34. Nyomda: 120 77. Ipr Arad. 40 168